

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОЄВРОПЕЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ**

Кафедра практики англійської мови

На правах рукопису

ТАЧИНСЬКА ЛЮДМИЛА ВІКТОРІВНА

**ГАДЖЕТИ ЯК НАВЧАЛЬНИЙ ЗАСІБ НА ЗАНЯТТЯХ
З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ**

Спеціальність: 014 Середня освіта (Англійська мова і зарубіжна
література)

Освітньо-професійна програма: Середня освіта. Англійська мова та
зарубіжна література

Робота на здобуття освітнього ступеня «МАГІСТР»

Науковий керівник:
ПАВЛЮК АЛЛА БОРИСІВНА,
кандидат філологічних наук, доцент

РЕКОМЕНДОВАНО ДО ЗАХИСТУ

Протокол № ____

засідання кафедри практики англійської мови

від ____ 2024 року

Завідувач кафедри

____ проф. Еліна КОЛЯДА

ЛУЦЬК – 2024

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИКОРИСТАННЯ ҐАДЖЕТІВ У ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ	6
1.1. Ґаджети як інноваційний феномен сучасної освіти.....	6
1.2. Діджиталізація навчання іноземної мови: науковий огляд досліджень вітчизняних та зарубіжних дослідників.....	14
Висновки до розділу 1	188
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ВИКОРИСТАННЯ ДІДЖИТАЛ- ІНСТРУМЕНТАРІЮ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ ЧОТИРЬОХ ВИДІВ МОВЛЕННЯ СВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У СЕРЕДНІЙ ШКОЛІ	20
2.1. Використання ґаджетів для успішного розвитку навичок аудіювання та читання.....	20
2.2. Використання ґаджетів для успішного розвитку навичок говоріння та письма	27
Висновки до розділу 2	36
РОЗДІЛ 3. ПОТЕНЦІАЛ ВИКОРИСТАННЯ ҐАДЖЕТІВ У СЕРЕДНІЙ ШКОЛІ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ.....	38
3.1. Освоєння сучасних напрямків цифрових засобів під час вивчення іноземної мови на основі міжнародного досвіду	38
3.2. Міні-експеримент на тему «Have you been to the capital?» із використанням ґаджетів у 6 класі.....	47
3.3. Потенційні ризики застосування ґаджетів на уроках у середній школі: характеристика та оцінка «фабінгу»	50
Висновки до розділу 3	56
ВИСНОВКИ.....	58
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	61

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Сучасні молоді люди постійно використовують гаджети для різних цілей: розваги, спілкування, навчання. Це – методика непрямого навчання, з великими обмеженнями і особливостями. Головне – модні тенденції. Просте використання гаджета означає, що неможливо ефективно вчитися і отримувати міцні знання.

Постіндустріальний період, досить інтенсивний розвиток сучасних мобільних технологій і перехід від загальновідомої парадигми освіти до компетентісної, постійні зміни в системі навчання, навчальному середовищі – все це вимагає від сучасних педагогів гнучкості та уваги до світових тенденцій розвитку. На сьогоднішній день мультимедійні технології на уроках – це не модний пристрій, а засіб навчання, так звана сучасна освіта.

Вивчення англійської мови з використанням інформаційних технологій – це дуже цікавий, легкодоступний і відносно новий спосіб вивчення іноземної мови, який завоював популярність серед багатьох користувачів. Тобто навчання за допомогою пристрою, використання гаджета, який завжди під рукою, – це прекрасна можливість підвищити якість та інтенсивність навчання.

Цифрові технології в сучасному світі є не тільки технічним засобом навчання, а й життєвим середовищем, яке пропонує нові можливості для навчання в будь-який зручний час і будь-де, можливість проєктування особистої освітньої траєкторії, можливість навчання з електронних ресурсів. Цифрове середовище вимагає іншого мислення, іншого погляду на світ, зовсім інших методів і форм роботи з учнями. Педагог стає не лише засобом обміну знаннями з учнями, але й провідником у цифровому світі, тому для нього важливо володіти достатньо високим рівнем цифрової компетентності.

XXI століття характеризується стрімким розвитком сучасних мобільних технологій і їх впровадженням в іншомовну освіту, створенням нових та інноваційних форм навчання. Мобільне вивчення іноземних мов – це система

навчання і контролю, що формується на основі навичок використання різних мобільних пристроїв (смартфонів, ноутбуків, планшетів тощо).

Мета і завдання дослідження. Головна мета магістерської роботи – дослідити особливості гаджетів як навчальних засобів на заняттях з іноземної мови. Для досягнення поставленої мети в роботі вирішуються такі завдання:

- дослідити гаджети як інноваційний феномен сучасної освіти;
- з'ясувати діджиталізацію навчання іноземної мови: науковий огляд вітчизняних та зарубіжних дослідників;
- розглянути використання гаджетів для успішного розвитку навичок аудіювання та читання;
- проаналізувати використання гаджетів для успішного розвитку навичок говоріння та письма;
- проаналізувати освоєння модернових напрямків цифрових засобів під час вивчення іноземної мови на основі міжнародного досвіду;
- розробити міні-експеримент на тему «Have you been to the capital?» із використанням гаджетів у 6 класі;
- дослідити потенційні ризики застосування гаджетів на уроках у середній школі: характеристика та оцінка «фабінгу».

Об'єктом дослідження є сучасні гаджети, які використовуються в освітньому процесі.

Предметом дослідження є особливості застосування гаджетів на заняттях з іноземної мови.

Методи дослідження. Для досягнення мети і вирішення завдань дослідження використана сукупність методів та прийомів наукового пізнання: аналіз, синтез, логічний і статистичний аналіз, системний підхід, порівняння тощо.

Наукова новизна і теоретичне значення результатів дослідження. У процесі дослідження було здійснено аналіз використання діджитал-

інструментарію для забезпечення розвитку чотирьох видів мовленнєвої діяльності у середній школі, а саме: говоріння, аудіювання, письма та читання.

Практичне значення. Отримані результати сприятимуть майбутньому вивченню особливостей застосування гаджетів чи інших інформаційних технологій на заняттях з іноземної мови. Результати дослідження можуть бути використані під час підготовки до семінарів з методики навчання іноземної мови, для написання курсових робіт і наукових робіт у МАН.

Апробація результатів дослідження відбулася в рамках роботи IV Міжнародної науково-практичної конференції «Мова, освіта, наука сучасності: виклики міжкультурної комунікації» (м. Тернопіль, 22-23 листопада 2024 р.).

За матеріалами роботи опубліковані тези «Використання гаджетів на уроках англійської мови» (м. Тернопіль, 2024 р.) та стаття «Використання гаджетів як засобу навчання в процесі вивчення англійської мови та зарубіжної літератури» в журналі «Академічні студії. Серія «Педагогіка». № 3. 2024.

Структура роботи. Магістерська робота складається зі вступу, трьох розділів, що мають сім підрозділів, висновків, списку використаних джерел (50 найменувань). Загальний обсяг роботи – 66 сторінок.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИКОРИСТАННЯ ГАДЖЕТІВ У ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ

1.1. Гаджети як інноваційний феномен сучасної освіти

Сучасні системи інформаційно-комунікаційних технологій забезпечують глобальний обмін знаннями в режимі реального часу, швидке впровадження нових технологій у бізнес та виробництво і безпосереднє впровадження в освіту. Протягом наступних 10 років технології не тільки радикально змінять наш світ, а й сприятимуть трансформації освітнього процесу, забезпечуючи створення гнучкої й адаптивної системи освіти, яка повинна відповідати вимогам цифрової економіки і максимально використовувати потенціал цифрових технологій.

Сучасне покоління, яке прагне здобути різні рівні освіти (загальну середню, професійну чи вищу), значно відрізняється від попередніх. Однією з ключових рис є розвиток цифрових навичок і використання цифрових технологій з раннього дитинства. Сьогодні молодь часто називають «поколінням смартфонів». Водночас і дорослі активно прагнуть бути на зв'язку, адже сучасні цифрові технології відкривають нові горизонти й можливості. Однак із цим пов'язані й нові виклики, перешкоди та ризики. Українці мають широкий доступ до цифрових сервісів, які дозволяють здійснювати покупки, оплачувати послуги, спілкуватися, читати книги, дивитися фільми, слухати музику, шукати інформацію, навчатися дистанційно тощо.

Сьогодні гостро постає проблема використання різних методів навчання, особливо гаджетів, оскільки глобальна пандемія і війна вплинули на активне освоєння технологій дистанційного навчання, особливо на придбання навчальних матеріалів. Тому вивчення іноземної мови з використанням гаджетів – актуальне при викладанні академічних дисциплін. Сьогодні учні широко використовують різні гаджети на заняттях з іноземної мови, так як їм

необхідно здійснювати пошук інформації, відправляти різні повідомлення, виконувати навчальні завдання, писати наукові статті та проєкти.

Варто зазначити, що використання гаджетів в навчальному процесі – це потреба сучасності. Учні можуть використовувати їх на уроках, прослуховувати готові записані тексти, переказувати сюжет твору, створювати діалоги в залежності від ситуації, записувати свої відповіді і відправляти їх за призначенням, відтворювати на телефоні або іншому пристрої.

Звичайно, гаджети – це саме ті технічні інструменти, які допоможуть уникнути прогалин в навчанні та заохотити учнів розвивати професійні навички, необхідні для майбутньої діяльності.

Поява гаджетів докорінно змінила всі аспекти життя людини — від способів комунікації до впливу на психічне здоров'я. Ці зміни торкнулися кожного підлітка, незалежно від країни проживання чи рівня доходів його родини. Для сучасних молодих людей більш природним є залишатися вдома в комфорті, ніж водити автомобіль чи відвідувати вечірки. Вони надають перевагу фізичній безпеці, а процес їхнього дорослішання проходить по-іншому, ніж у попередніх поколіннях. Раніше прагнення до самостійності було ключовою рисою підлітків, проте це вже не характерно для сьогоденних 10-річних дітей, які рідше виходять із дому. Колись діти цього віку часто заробляли кишенькові гроші самостійно, але сучасне покоління менш зацікавлене у фінансовій незалежності та плануванні власного бюджету.

Формування інформаційних і цифрових можливостей молоді під час і після закінчення навчального процесу є важливим завданням в системі освіти економічно розвинених країн, в тому числі і нашої держави.

Відповідно до цього заклади освіти займаються пошуком моделей цифровізації, розвитком інформаційно-технологічної інфраструктури навчального закладу, підготовкою, перепідготовкою та підвищенням кваліфікації вчителів у контексті цифрових технологій для підвищення якості та ефективності освіти, створенням новітніх форм освітнього контенту,

організація відкритої системи дистанційної освіти, створення ефективних мереж комунікації всіх учасників [20, с. 2].

Цифрова компетентність – використання цифрових медіа та ІКТ для розуміння та критичної оцінки різних аспектів цифрових компетентностей [38, с. 585]. Формування інформаційної та цифрової компетентності у претендентів на здобуття освіти передбачає створення гнучкої та адаптивної системи освіти, що відповідає потребам цифрової економіки та максимізує потенціал цифрових технологій. Впровадження цифрової освіти сприяє формуванню умов для оновлення форм, інструментів, технологій, методів навчання, поширення знань.

Використання гаджетів стало невід’ємною ознакою сучасного покоління. Комп’ютери, планшети, смартфони та інші технологічні інновації стали інструментами, які формують уявлення про сучасне життя.

Гаджет — це компактний пристрій, який легко переносити й використовувати для роботи чи навчання як вдома, так і в будь-якому іншому зручному місці. Він забезпечує доступ до швидкого пошуку інформації, спілкування з близькими, участі в онлайн-спільнотах та здійснення покупок через інтернет.

Також гаджети дозволяють використовувати мультимедійні можливості для поєднання друкованого тексту, графіки, відео, фотографій та аудіо [37, с. 99].

Науковці вважають, що доцільно поєднувати різні теорії, підходи і методи навчання. Інтеграція інформаційно-комунікаційних технологій в освітній процес розглядається як «змішана модель», яка об’єднує традиційні освітні практики із сучасними технічними засобами, що активно застосовуються освітнім співтовариством [8; 30].

Динаміка зростання споживання технічних засобів суспільством для різних цілей відбивається, перш за все, на системі освіти як основі формування соціальних, психологічних і культурних аспектів суспільства. Цей технологічний зріст викличе нові вимоги до освіти, які повинні будуть

розробити нові керівні принципи освітньої підготовки та освітньої підтримки людини протягом усього її життя.

Унікальним елементом цього процесу є інформатизація початкового рівня освіти як гарант формування такої стартової позиції сучасного молодого покоління, яка сприятиме подальшому успіху особистості в педагогічному та соціальному просторі інформатизації.

Увага також спрямована на психологічну сторону використання комп'ютера здобувачами освіти – виникнення інтернет-залежності у дитини, її потяг до інтернет-спілкування, комп'ютерів і онлайн-ігор, і, як наслідок, значно зріс інтерес до віртуальної реальності [1]. Згодом такі діти починають проявляти байдужість до інших видів діяльності (наприклад, ігор з реальними предметами, розваг на свіжому повітрі й т. д.). У них спостерігається виснаження емоційної сфери, звуження кола корисних занять, що негативно позначається на загальному розвитку дитини [2]. До певних факторів ризику відноситься нездатність учнів контролювати («фільтрувати») потік небажаної (шкідливої для учнів даної вікової категорії) інформації з мережі [3].

В кінці минулого століття психологи підкреслювали, що переваги інформаційних технологій в освітніх програмах зводять нанівець процес навчання, оскільки молодші школярі вважають за краще звертати увагу на ігрові елементи, а не на смислові, і заважають їм вирішувати дидактичні завдання.

Перед суспільством завжди стояло важливе питання про дослідження нових стратегій освітньої політики. Сучасне людство завжди потребуватиме більш перспективних та інноваційних освітніх технологій та варіантів їх використання, які забезпечать успішне та повноцінне життя в сучасному глобалізованому інформаційному світі.

Варто зазначити, що впровадження новітніх технологій в освітній процес навчальних закладів не призводить до однакових результатів, оскільки освітні системи навчальних закладів відрізняються одна від одної як за складом учнів, так і за підготовкою вчителів до використання гаджетів, а також

за доступністю та якістю матеріалів і технологій для використання в освітньому процесі.

Сьогодні основним завданням, яке необхідно враховувати в освітньому процесі з використанням освітніх технологій і гаджетів, є підвищення якості освітнього процесу з використанням освітніх технологій. Зокрема, це не тільки сприяє диференційованому навчанню за допомогою комп'ютерного адаптивного навчання та персонального навчання в режимі реального часу, але й розширює можливості практики та діяльності учнів за допомогою комп'ютерних технологій.

Широкий спектр наукових досліджень стосується теорії розробки та впровадження інноваційних технологій у педагогіку. Термін «інновація» має латинське походження і описує процес оновлення, зміни або впровадження чого-небудь нового. Інноваційна діяльність у сфері освіти розглядається у вигляді змін, фундаментальних перетворень, нововведень, спрямованих на впровадження радикально нових методів, підходів, форм, методик діяльності і т. д. Це каталізатор зміни стилю мислення, підвищення якості існуючої системи освіти та сприяння її прогресивному розвитку.

Згідно з вищезгаданою інформацією, інноваційна технологія навчання – це усвідомлене, систематичне і послідовне впровадження інноваційних методів і засобів освітньої діяльності, що охоплює весь освітній процес від постановки цілей до досягнення очікуваних результатів.

Завдяки інтеграції та впровадженню різних унікальних підходів, заснованих на філософських, психолого-педагогічних дослідженнях, а також новітніх досягненнях ІТ-технологій, які формують стратегії навчання і втілюються в науково-методичній діяльності, педагогічна інновація – це інструмент впровадження інновацій в освітній процес.

Соціалізація сучасного молодого покоління відбувається в цифровому світі, де молодь шукає інформацію, вчиться, спілкується, розважається, поглинає велику кількість різноманітного контенту і виконує безліч завдань

одночасно. Вони соціально прив'язані до цифрового світу, що призводить до зростання соціально ізольованої активності [37].

У більшості країн із розвиненими освітніми системами концепції STEM-та STEAM-освіти визнані педагогічними інноваціями XXI століття. Їх вважають одними з найперспективніших підходів до формування нового покоління фахівців, орієнтованих на інноваційну діяльність в умовах соціальної динаміки, глобалізації та інтеграції в економічній, політичній і культурній сферах.

Таким чином, освіта в Україні набуває нових рис: комп'ютеризація навчального процесу, традиційні форми і методи навчання іноземних мов, нові форми навчання, відмінні від традиційних методів. Коли вчителі звикли давати певні знання і вимагати засвоєння, при використанні інтерактивних форм навчання головними фігурами і розвитком стають самі учні. Учитель в цій ситуації виступає активним помічником, його основна функцією є організувати і стимулювати навчальний процес.

Практичний досвід навчання англійської мови показує, що на сучасному етапі викладання іноземної мови значну увагу потрібно приділяти використанню мультимедійних технологій, які одночасно використовують текст, графіку, відеоматеріали, звукові ефекти та анімацію. Все це являє собою поєднання аудіовізуальних ефектів разом з інтерактивним програмним забезпеченням, що впливає на емоційну і понятійну сфери, сприяє більш ефективному засвоєнню мовного матеріалу.

Поєднання візуальних образів, тексту і звукового супроводу дає можливість для всебічного розвитку мовних навичок учнів. Відомо, що використання наочних ілюстрацій підвищує ефективність навчання, а мультимедійні засоби об'єднують відео-, аудіоматеріали, ілюстрації, таблиці тощо.

За допомогою комп'ютера на уроках можна вирішувати деякі дидактичні завдання:

- безпосередньо використовувати матеріали інтернет-мереж різного рівня складності для формування розуміння прочитаного і вміння читати на слух;
- удосконалювати свої навички аудіювання на основі реального аудіотексту, пісень і епізодів фільмів;
- покращити вміння писати, поповнити свій словниковий запас (як активний, так і пасивний) лексиною сучасних іноземних мов.

Отже, мобільні гаджети сьогодні є неодмінною умовою освітнього процесу. Це органічно поєднується з придбанням нових навичок і реальною інтеграцією. У кожного іноземного учня завжди є хоча б один мобільний гаджет – смартфон. Крім того, іноземці мають мобільне навчання з використанням мобільних гаджетів, і це позитивно впливає на дисципліну в класі.

На сьогоднішній день актуальним завданням освіти є пошук оптимальних шляхів мотивації учнів до навчально-пізнавальної діяльності, формування вмінь практичного і творчого застосування засвоєних знань, підвищення їх розумової активності, особливо за допомогою засобів інформації та комунікаційні технології знань. Смарт-технології стали невід'ємною частиною сучасного життя (близько 95% учнів мають мобільний телефон або планшет), і вони дозволяють вчителям урізноманітнити процес навчання та зробити його більш ефективним, зрозумілим, мотивуючим та інтерактивним. На даний момент мотивація до вивчення англійської мови може бути розширена через більшу функціональність сучасних мобільних пристроїв і дозвіл їх використання на уроках. Існують певні функції та програми, які вчителі можуть використовувати для досягнення різних цілей вивчення іноземної мови, яких мають досягти їхні учні.

Згідно з науковими дослідженнями використання інтерактивних методів на уроці підвищує результативність навчання, стимулює вивченню мови, підвищує розумову та творчу активність, цікавість до вивчення іноземної мови [16]. Використання інтелектуальних пристроїв значно підвищить ефективність

навчального процесу за рахунок забезпечення освітніми та довідковими ресурсами, організації взаємодії вчителів та учнів у реальному часі, організації дистанційного навчання, проведення тестів, опитувань, анкетування тощо. Тому за допомогою мобільних технологій стає можливим подавати навчальні матеріали на всіх рівнях. Також варто зазначити, що систематичне використання мобільних технологій у навчальному процесі сприятиме кращому розвитку інтерактивних здібностей учнів.

Беручи до уваги всі наведені фактори, можна стверджувати, що гаджети здатні стати ефективним засобом навчання, який дозволить учителям створювати уроки, адаптовані до потреб сучасних дітей. Використання таких пристроїв сприятиме формуванню освітнього, а не розважального контенту. Це підхід, який сприяє розвитку інтерактивних навичок учнів через інтеграцію інтелектуальних технологій у навчальний процес. Завдяки цьому забезпечується широкий доступ до ключових знань та мобільність навчання в інтерактивному середовищі, що базується на глобальному контенті.

Активне застосування смарт-пристроїв разом із можливостями Інтернету в освіті стало однією з ключових задач для методистів і вчителів за останнє десятиліття. Багато досліджень фокусуються на ролі таких пристроїв у вивченні іноземних мов і на їхньому впливі на успішність здобувачів освіти. З 2010-х років смартфони та планшети стали широко використовуватися завдяки простоті, доступності функцій та свободі у виборі методів навчання.

В Україні мобільне навчання лише починає інтегруватися у систему освіти. Незважаючи на популярність інтелектуальних пристроїв, дослідження їхньої ролі у допоміжному вивченні іноземних мов поки що залишаються обмеженими та не стали повноцінною частиною навчально-методичних комплексів.

1.2. Діджиталізація навчання іноземної мови: науковий огляд вітчизняних та зарубіжних дослідників

Інтернет розвиває соціально-психологічні якості учнів; їхню впевненість у собі та вміння працювати в команді; створює атмосферу, сприятливу для навчання, і діє як інтерактивний підхід [18]. З поширенням інформаційних технологій та розвитком інтернету дистанційне навчання стало більш доступним та ефективним. В Україні цифровізація навчання іноземними мовами починає набирати популярність у школах, університетах та інститутах післядипломної освіти. З одного боку, дистанційне навчання можна розглядати крізь призму позитивізму: можливість брати участь в заняттях скрізь, де є інтернет-мережа, зручні умови для учнів і вчителів, можливість вчитися в зручному темпі.

Водночас дистанційна освіта обходиться значно дешевше. Однак нестабільна комунікація та відсутність зорового контакту можуть вплинути на ефективність навчальних матеріалів. Тому нам необхідно впроваджувати більше цифрових засобів навчання.

Цифрові технології – це унікальний інструмент, який сприяє всебічному розвитку учнів і освітніх установ в цілому. Звичайно, цифрова грамотність – це здатність візуалізації даних, веб-сервісів і використання мультимедійних технологій для значного підвищення ефективності праці, здатність сучасних співробітників – це здатність здобувати взаємопов'язані особистісні якості (знання, вміння, кваліфікації), які закріплені за відповідними предметами і процесами і пов'язані з ними. Вони необхідні для якісної продуктивної поведінки [34].

На даний час необхідно активно вивчати іноземні мови, використовуючи цифрові шаблони та інструменти. Сучасне покоління користується віртуальними класами, онлайн-курсами та 3D-таблицями.

Під час розвитку інформаційних технологій школярі також ростуть з року в рік, стаючи людьми зі своїми думками та прагненнями [31]. Знання і

вміння взаємопов'язані з цінностями учнів та необхідні для формування життєвих здібностей і успішної самореалізації в житті, навчанні і роботі.

Якщо розглядати поняття «оцифровка» як переведення інформації в цифровий формат, то застосування оцифрування традиційних технологій в навчанні іноземних мов означає використання різноманітних цифрових додатків, ресурсів і платформ. Це дозволяє впроваджувати інноваційні підходи в освітній процес, водночас відповідаючи сучасним вимогам і забезпечуючи ефективність і якість навчання. Таке трактування тісно пов'язане з поняттям «інновація», яке в нашому випадку означає підвищення результативності процесу навчання іноземних мов.

Цифровізація зосереджена на інноваційних ідеях і змінах, які спрощують та прискорюють обробку інформації, роблять її більш доступною та скорочують обсяг, перетворюючи паперову роботу на електронний формат із використанням сучасного обладнання. Вона також сприяє створенню навчальних планів, обробці великого обсягу даних і допомагає учням знати інформацію про сучасні події [33, с. 204].

Діджиталізація – це методика вивчення іноземної мови у вищому навчальному закладі. Вона здійснюється за допомогою курсів іноземних мов, навчання з іноземними носіями мови, дослідницьких клубів з носіями мови, академічної мобільності та дослідницької діяльності, практики, публічних зустрічей, тематичних зустрічей за кордоном, відкритості інформації про освітню діяльність в соціальних мережах [13, с. 96].

Цифровізація у навчанні іноземних мов – це процес, який набирає обертів, і альфа-покоління вже приступило до навчання, тому завдання всіх вчителів – більш активно і систематично використовувати досягнення сучасного цифрового світу, налагоджувати ефективну цифрову співпрацю як із учнями, так і з колегами.

Використання інноваційних інструментів на заняттях створює комфортне навчальне середовище, дозволяючи кожному учню відчувати свої академічні досягнення та інтерес до предмету. Крім того, використання

комп'ютерних технологій при навчанні англійської мови дозволяє відійти від традиційних форм навчання, підвищити індивідуалізацію навчальної діяльності учнів, оптимізувати засвоєння мовних структур і правил граматики, подолати монотонність занять при формуванні мовних і комунікативних навичок учнів при навчанні англійської мови.

Навички читання – одна з перших речей, якими повинні оволодіти учні. Читання «задовольняє пізнавальну потребу учнів в отриманні нової інформації. Завдяки читанню розвиваються мовні навички і збільшується словниковий запас...» [6, с. 24].

Для розвитку навичок читання можна використовувати електронні підручники, методичні посібники. Це полегшує життя здобувача освіти стосовно ваги (для офлайн-занять) і віддаленості. Якщо учень знаходиться далеко, досить завантажити матеріал з електронного бібліотечного каталогу на пристрій. Сучасні мобільні гаджети, в тому числі смартфони можуть читати формати word, pdf та інші. Також можна використовувати програми для читання електронних книг такі як Apple Books і Google Play Books.

Власюк І. В. пропонує створювати «інтелект-карти» за допомогою мобільного додатка Simple Mind Free. На основі схожого завдання можна опрацьовувати нові слова та повторювати вивчену лексику [11, с. 62-63].

Словники та програми для перекладу, наприклад, DeepL Translator, дають змогу шукати визначення, синоніми, антоніми та перекладати незнайомі слова чи фрази.

Додатки для новин та журналів, такі як BBC News Україна, Google News дозволяють іноземцям бути в курсі поточних подій, розширюють їхні знання та надають доступ до широкого спектру статей з різних джерел.

Додатки для вивчення мови (Duolingo, Speak Easy Ukrainian Lite, Simply Learn Ukrainian Language та ін.) забезпечують практику читання для учнів з різним рівнем володіння мовою і допомагають їм розвинути навички читання.

Навички аудіювання – це рецептивний вид мовленнєвої діяльності, який виконує комунікативні функції, тобто стимулює мовленнєву активність учнів і

готує їх до професійної діяльності [19, с. 234]. Багато факторів впливають на розуміння іноземної мови на слух, включаючи «словниковий запас, культурний фон, знання, а також психологічні фактори, які впливають на здатність слухача міркувати» [50, с. 751].

Додаток Voice Recorder використовується для розвитку навичок аудіювання, особливо для вивчення нової лексики. Саме тому вчителі, які є носіями мови, що вивчається, записують фрагменти тексту або нові слова. Учні повинні чути і відтворювати те, що вони почули. У разі текстового завдання учень повинен прослухати його і письмово відповісти на питання, яке представляє собою завдання «заповніть таблицю». У цьому випадку телефон і його додаток «Диктофон» є одночасно матеріалами та інструментами для практики [47].

Практичний досвід навчання англійської мови показує, що на сучасному етапі значну увагу слід приділяти використанню мультимедійних технологій, які одночасно використовують текст, графіку, відеоматеріали, звукові ефекти та анімацію. Все це являє собою поєднання аудіо- та візуальних ефектів поряд з інтерактивним програмним забезпеченням, яке впливає на емоційну і понятійну сфери, сприяючи більш ефективному засвоєнню мовного матеріалу.

Поєднання візуальних образів, тексту та звукового супроводу створює умови для всебічного розвитку мовних навичок учнів під час вивчення іноземної мови. Відомо, що використання візуальних матеріалів підвищує ефективність навчання, а мультимедійні засоби, об'єднуючи відео, аудіо, ілюстрації та таблиці, дозволяють інтегрувати ці елементи на одній платформі [29].

У навчальному процесі часто використовуються мультимедійні презентації, які забезпечують підтримку різних видів мовленнєвої діяльності (читання, письмо, аудіювання). Вони також адаптуються до специфіки мови (лексика, граматики, фонетика) та різновидів супроводу (змістовний, семантичний, вербальний, описовий) [29].

Мультимедійні презентації сприяють ознайомленню з лексикою, граматикою та культурознавчим контекстом, а також полегшують засвоєння матеріалу завдяки використанню анімацій, кольорових елементів, графічних зображень, фотографій і діаграм. Це все є невід'ємною складовою сучасного навчання.

Інформаційні технології у викладанні іноземних мов надають можливість організувати як аудиторні заняття, так і самостійну роботу. Вони сприяють розвитку усного мовлення, збагаченню словникового запасу, відпрацюванню навичок перекладу, перевірці орфографії та засвоєнню навчального матеріалу через тестування. Найбільша ефективність досягається за рахунок системного використання цих технологій.

Електронні засоби навчання, такі як підручники й методичні матеріали, створюються відповідно до навчальних програм з іноземної мови. Вони не лише забезпечують учнів необхідною інформацією, а й допомагають розвивати навички й уміння, необхідні для кожного етапу навчання.

Застосування комп'ютерів у вивченні іноземних мов значно підвищує мотивацію учнів. Завдяки графіці, звукам і кольорам навчальний процес стає більш цікавим і творчим. Проте в початкових і середніх класах використання комп'ютерів слід обмежувати, враховуючи психофізіологічні аспекти. Щоб уникнути перевтоми, рекомендується чергувати роботу за комп'ютером із іншими видами діяльності.

Висновки до розділу 1

Сучасні системи ІКТ забезпечують глобальний обмін знаннями в режимі реального часу, швидке впровадження нових технологій у бізнес та виробництво і безпосереднє впровадження в освіту. Протягом наступних років технології сприятимуть трансформації освітнього процесу, забезпечуючи створення гнучкої і адаптивної системи освіти, яка повинна відповідати вимогам цифрової економіки.

Цифрові технології – це унікальний інструмент, який сприяє всебічному розвитку учнів і освітніх установ в цілому. Безумовно, цифрова грамотність – це здатність візуалізації даних, веб-сервісів і використання мультимедійних технологій для значного підвищення ефективності праці, здатність сучасних співробітників – це здатність здобувати взаємопов'язані особистісні якості (знання, вміння, кваліфікації), які закріплені за відповідним колом предметів і процесів та пов'язані з ними й необхідні для якісної продуктивної поведінки. Діджиталізація, як методика вивчення іноземної мови у вищому навчальному закладі здійснюється за допомогою курсів іноземних мов, навчання з іноземними носіями мови, дослідницьких клубів з носіями мови, академічної мобільності та дослідницької діяльності, практики, публічних зустрічей, тематичних зустрічей за кордоном, відкритості інформації про освітню діяльність в соціальних мережах.

Використання інноваційних інструментів на заняттях створює комфортне навчальне середовище, яке надає змогу кожному здобувачу освіти відчувати свої академічні досягнення та цікавість до предмету.

Крім того, використання комп'ютерних технологій при навчанні англійської мови дозволяє відійти від традиційних форм навчання, підвищити індивідуалізацію навчальної діяльності учнів, оптимізувати засвоєння мовних структур і правил граматики, подолати монотонність занять при формуванні мовних і комунікативних навичок учнів при навчанні англійської мови.

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ВИКОРИСТАННЯ ДІДЖИТАЛ-ІНСТРУМЕНТАРІЮ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ ЧОТИРЬОХ ВИДІВ МОВЛЕННЄВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У СЕРЕДНІЙ ШКОЛІ

2.1. Використання гаджетів для успішного розвитку навичок аудіювання та читання

Сучасна молодь постійно використовує гаджети для різних цілей: розваг, спілкування, навчання. Це називається технікою непрямого навчання, з великими обмеженнями та можливостями. Модні тенденції – це головне. Але вміти – не означає бути ефективним. В даному випадку можна стверджувати, що відбувається підміна поняття. Просто використовуючи гаджет, неможливо ефективно вчитися і отримувати міцні знання.

Серед основних тенденцій сучасної освіти особлива увага приділяється дистанційному навчанню, навчанню протягом усього життя та активному вивченню іноземних мов. Процес навчання не є в рамках, визначеними формальною освітою, це важливий інтерес для людини і добровільне придбання знань, необхідних для досягнення мети (професійного зростання, саморозвитку, розширення світогляду). Тобто йдеться про неформальну освіту.

Різні форми очно-заочної та дистанційної освіти, навчання з використанням Internet, соціальних мереж, YouTube значно змінили формат навчання молоді, розуміння і сприйняття освіти та головне – її відношення до навчання.

Навички читання і письма є базовими, на основі яких в учня формуються всі інші компетентності та дають йому можливість продовжувати навчання. За словами Д. Дідро, «людина перестає мислити, коли перестає читати» [27]. Зниження інтересу до читання у світі – це велика проблема сучасності, яка ускладнюється недостатнім усвідомленням вирішальної ролі читання для формування лінгвістичної компетентності учня та його успішного навчання у закладах освіти різного рівня. Широке впровадження технологій призвело до

зміни цінностей: опанування цифровими навичками та вміння працювати з інформацією спричинило втрату культури читання. Використання рідерів та планшетів призводить до того, що більшість дітей не торкається книжки. Але ж вміння читати сприяє підвищенню рівня освіченості людини, її інтелектуального розвитку. Від швидкості читання і розуміння прочитаного залежить ступінь розвитку компетентностей та вміння опрацьовувати великі обсяги інформації.

Процес аудіювання можна розділити на три частини. Спочатку здійснюється передбачення щодо того, що буде сказано. Під час прослуховування передбачення або підтверджується, або відхиляється. На останньому етапі прослуховування ми робимо висновок стосовно висловлювання мовця. Важливо зазначити, що аудіювання – це активний процес, під час якого реципієнт повинен зрозуміти інформацію, сприймати й аналізувати те, що він чує. Аудіювання потребує гарних когнітивних навичок для розуміння мовлення [42].

У навчанні аудіювання важлива побудова аудіотексту, що передбачає логічність подачі інформації, відповідність віковим особливостям учнів, наявність проблеми, що зацікавлює та сприяє бажанню зрозуміти почуте [28].

Успішність аудіювання залежить, з одного боку, від самого слухача (від ступеня розвитку мовного слуху, пам'яті, від наявності в нього уваги, інтересу тощо), та з іншого боку, від умов сприймання (темпоральної характеристики, кількості і форми повідомлення, тривалості звучання) і від лінгвістичних особливостей – мовних і структурно-композиційних складностей мовних повідомлень і їх відповідності мовному досвіду і знанням учнів.

Процес сприймання мови на слух відрізняється активним цілеспрямованим характером, пов'язаним з виконанням складної розумово-мнемічної діяльності, успішності протікання якої сприяє високий ступінь концентрації уваги. Увага виникає за допомогою емоцій і розвивається за їх рахунок, однак у людини емоції завжди проявляються в єдності з вольовими процесами.

Робота з подкастами допомагає збагатити знання іноземної мови, розширити культурний кругозір, отримати актуальну інформацію, формує фонетичні навички та навички аудіювання. З іншого боку, подкасти можуть бути вагомим елементом в організації занять, зробивши їх цікавими та пізнавальними. Для вчителів іноземної мови подкасти є одним із засобів навчання здобувачів освіти аудіюванню. Учні повинні зрозуміти зміст прослуханого взагалі, що є значною перевагою порівняно з тестовими завданнями, де є елемент вгадування відповіді [49].

На формування компетентності в аудіюванні впливає рівень інтелектуальних умінь, тобто ймовірного прогнозування, критичного оцінювання почутої інформації, поєднання в процесі слухового сприймання мнемічної та логіко-смислової діяльності, класифікації й систематизації інформації тощо. Важливу роль відіграють також навчальні вміння, зокрема використання електронних засобів навчання, та організаційні вміння [4, с. 81-109].

Формування компетентності в аудіюванні зазначає отримання учнями знань, правильне засвоєння аудитивних навичок та розвиток аудитивних умінь, а також покращення психофізіологічних механізмів аудіювання [24, с. 36-39].

Під час аудіювання виникають і мовні труднощі. Наприклад, лексичні труднощі виникають тому, що збільшується словниковий матеріал, зокрема з'являється велика кількість нової лексики, у тексті можуть бути фразеологічні звороти, а деякі слова вживаються у переносному значенні. Щодо граматики, то ці труднощі можуть бути пов'язані з граматичними моделями або з синтаксичними конструкціями [17, с. 147-152].

Використання фільмів і відеозаписів іноземною мовою дозволяє учням покращити свої навички аудіювання в невимушеному оточенні, що підвищить мотивацію до вивчення іноземної мови. Під час перегляду фільмів і навчальних відеороликів ви можете звернути увагу на вимову, інтонацію, темп мови, особливості вживання слів, розмовні вирази і граматичні конструкції.

Усім відомо, що одним із найважливіших аспектів вивчення іноземної мови є лексика, і для пришвидшення її запам'ятовування, діти працюють з програмами «Hangman», використовують ігри Kahoot, LearningApps.

Розвиток комп'ютерної техніки і технологій останнім часом призвів до значних змін у розумінні ролі інформаційних процесів у житті суспільства і можливостей застосування засобів у навчанні. Навчальні платформи, такі як Quizlet, Liveworksheets, British Council LearnEnglish Kids, Mentimeter, Wardwall допомагають вчителю зацікавити учнів та мотивують до навчання іноземної мови.

Читання – це рецептивний вид мовленнєвої діяльності, спрямований на сприйняття і розуміння письмового тексту. Читання є складовою частиною комунікативної діяльності людини, оскільки забезпечує письмову форму спілкування.

Фактори, що впливають на успішність читання, можна згрупувати в такі групи:

- умови розпізнавання письмового тексту;
- індивідуально-психологічні особливості самого читача;
- мовні особливості тексту.

Під умовами сприйняття письмового тексту розуміється час, відведений на читання, кількість презентацій тексту, обсяг тексту, наявність опор і орієнтирів. Обсяг тексту для читання регулюється вимогами поточної програми.

Словниковий запас є найважливішим аспектом мови, яким повинні оволодіти учні, адже він відіграє важливу роль у передачі змісту думок і висловлювань. Сьогодні мовні технології і лексика мають багато важливих зв'язків.

Технології, які використовують освітяни Сполучених Штатів у навчанні вокабуляру англійської мови, можуть бути поширеними і для вчителів України у їхній професійній діяльності. На вебсайті «Learning English» (<https://learningenglish.voanews.com/z/3620>) існує розділ під назвою «Слова з

новин». У цьому розділі автори сайту у відео новинах виділяють слова, які можуть викликати труднощі у здобувачів освіти, і створюють маленькі міні-уроки до кожного з цих слів. Для прикладу розглянемо декілька відео новин, в яких вивчаються слова, що для учнів можуть бути незрозумілими і складними для запам'ятовування.

У розділі «English In a Minute» («Англійська мова за хвилину» <https://learningenglish.voanews.com/z/3619>) вивчаються значення ідіом та сталих словосполучень шляхом їх тлумачення та вживання у контексті. Наприклад, у відеоролику «Off the Grid» («Без зручностей» <https://learningenglish.voanews.com/a/4040127.html>) спочатку пояснюється значення слова «a grid» (решітка, сітка, шкала), а потім надається тлумачення словосполучення «off the grid».

Зручним і корисним у вивченні лексики є програма «Lingro» (<http://lingro.com>). Її використовують під час читання. Цей інструмент дозволяє учням завантажувати текст, який вони читають, у програму «Lingro» і він перетворюється на словник, перекладає будь-яке слово з тексту, на якому зупиняється курсор, дає інтерпретацію цього слова та надає список вивчених слів для повторного перегляду учнями.

Соціальні медіа-додатки, такі як Facebook, Youtube, Instagram, Twitter, Tumblr, Skype, WeChat, Google+ стали дуже популярними у багатьох частинах світу. Ці ресурси також можуть бути використані для поповнення англійського словникового запасу. Наприклад, це може бути організація співпраці з учнями з інших країн, створення закритих груп в соціальних мережах, постановка питань для обговорення проблем з досліджуваної теми на заняттях, організація спільного навчання на місцях з використанням блогів паралельно із зарубіжними навчальними закладами, організація міжнародних проєктів у позакласний час, організація заходів, створених здобувачами освіти з досліджуваної теми. При такому методі вивчення лексики працює мимовільна пам'ять, вона більш довготривала, а головне, значно підвищується мотивація до вивчення іноземної мови, а це є рушійною силою даного процесу.

Наприклад, на вебсайті «Learning English» учні можуть отримати доступ до текстів з історії країн світу чи про поточні події (<https://www.voanews.com/>), які вони можуть у вільному доступі прочитати і обговорити на занятті. Оскільки технології надають доступ до необмеженої кількості матеріалів для читання, вчителі та виховательки повинні вибирати тексти з інтернету та рекомендувати їх учням для вивчення.

Як показує практика, вчителі, що володіють базовою комп'ютерною грамотністю, можуть створювати оригінальні навчальні матеріали, які залучають, мотивують і націлюють учнів на досягнення успішних результатів. Комп'ютерна програма PowerPoint є найбільш ефективним інструментом. Освітній потенціал цього нового технічного навчального посібника став гарною підмогою у забезпеченні наочної підтримки навчання іноземним мовам у наших школах.

Таким чином, впровадження інформаційних технологій та обчислювальної техніки створює передумови для посилення освітнього процесу. Вони забезпечують перехід від механічного засвоєння знань до вміння самостійно здобувати нові знання, психолого-педагогічне освоєння реальних комп'ютерних технологій сприяє розкриттю, збереженню і розвитку особистісних якостей учнів.

Інтернет, безсумнівно, можна використовувати як ефективний додаток для розвитку граматичних, лексичних умінь і навичок і перевірки знань. Це включає в себе всі види словникових, граматичних, звукових вправ, тести з читання, граматичні тести, IQ-тести тощо. Для їхньої розробки існують офіційні освітні сайти: America's homepage, Lucent Technologies, «Віртуальна реальність», City Net, BBC World Service, ABC News, CNN World News.

Окрім перерахованих сайтів виявлено безліч сайтів, які займаються освітніми послугами з вивчення іноземної мови. Ось найбільш цікаві з них: BBC Learning English, British Council, ESL Flashcards, Mes-English, Vocabulary, VocabAhead, Minute, Englishpage, Useful English, Learn English, Feel Good,

<http://www.fluentu.com>, <https://www.conversationexchange.com>,
<http://www.mosalingua.com/en>, <http://learningapps.org>

Цікавими і важливими є канали YouTube для тих, хто вчить англійську:

- MinooAngloLink – корисні граматичні уроки.
- Dailydictation – американська англійська з коротенькими диктантами та розбором вимови.
- Duncaninchina – коротенькі ролики про все на світі англійською.
- EnglishLessons4U — величезний архів відеоуроків на різні теми.

Спостерігаємо те, що за останні роки методика навчання іноземних мов зазнала певних змін щодо організації процесу, методів навчання, структури та змісту. На сьогоднішній день найбільш популярним і ефективним методом навчання іноземної мови, безперечно, є комунікативно-орієнтований. Одним із засобів досягнення цього методу є активне використання комп'ютерних технологій. Тому фахівці в галузі комп'ютерних технологій, лінгвісти та вчителі іноземних мов потребують вдосконалення методики навчання з використанням сучасних мультимедійних технологій. Таким чином, комп'ютер займає значну частину повсякденної роботи вчителя, дозволяючи йому займатися творчою діяльністю, яка неможлива за допомогою комп'ютерів на сучасному рівні розвитку техніки.

Таким чином, використання інформаційних технологій на уроках іноземної мови сприяє тому, щоб:

- знайти шляхи включення кожного учня в процес уроку, використовуючи його індивідуальні здібності;
- створити доброзичливу творчу атмосферу на уроці;
- звертати увагу на життєвий досвід учнів;
- шукати і знаходити найбільш ефективні шляхи засвоєння знань;
- розкрити і реалізувати особистісні особливості учня і вчителя.

Впровадження комп'ютерних технологій в практичну діяльність учнів на уроках англійської мови сприяє:

- розвитку усіх чотирьох мовних навичок – читання, писання, мовлення і аудіювання;
- оволодіння усним спонтанним мовленням;
- адаптації учнів до проведення незалежного зовнішнього тестування;
- розвитку критичного мислення.

Застосування інформаційно-комунікаційних технологій у вивченні іноземної мови, безсумнівно, має велике практичне значення, а саме:

- є ефективним засобом візуалізації навчального матеріалу, дозволяючи вчителю реалізувати свій творчий потенціал;
- допомагає вчителю у здійсненні особистісно-орієнтованого підходу до навчання;
- сприяє розширенню кругозору учнів і підвищенню їх культурного рівня;
- є засобом підвищення мотивації до вивчення предмета;
- стимулює пошукову діяльність учня і сприяє розвитку його творчих здібностей.

2.2. Використання гаджетів для успішного розвитку навичок говоріння та письма

Ефективність навчання лексики багато в чому залежить від того, наскільки його методи і прийоми відповідають віковим особливостям учнів. У свою чергу, для старшокласників характерне прагнення зберегти власну індивідуальність, критичність, сприйнятливність до всього нового і незвіданого, нестійкість і різносторонність інтересів, емоційна нестабільність, домінантою діяльності в підлітковому віці стає спілкування.

Лексика – це весь словниковий склад мови, у якому виділяють активний і пасивний компоненти. Навчання лексики – це спеціально організований

процес, у якому відтворюється та засвоюється певний досвід використання іншомовної лексики. Оволодіння словниковим запасом є важливою передумовою розвитку мовних здібностей. Зміст висловлювання залежить від оволодіння словниковим запасом.

Для більшої мотивації в процесі розвитку навичок письма англійською мовою навчання учнів немовних спеціальностей має бути спрямоване на практичне застосування іноземних мов у майбутній діяльності. Слід застосовувати завдання, які показують реальні ситуації, з якими учні справді можуть зіткнутися. Також для поліпшення мови і розуміння можна використовувати письмові інтерактивні вправи, рольові ігри, дискусії або діалоги. Додаткові ресурси, такі як мультимедійні матеріали, пісні, фільми та відеозаписи, також можуть допомогти покращити ваші навички аудіювання та розуміння мови.

Використання мультимедійних засобів на уроках англійської мови має великий потенціал для формування компетентних учнів.

Використання мультимедіа дозволяє учням спілкуватися іноземними мовами з однолітками з англomовних країн. Це сприяє обміну інформацією про культуру і традиції своєї країни, розширює світогляд дітей.

Подолання психологічних бар'єрів: щоб здобувач освіти, не виходячи з навчального закладу або з-за екрану комп'ютера вдома, представив в інтернеті відповідні Олімпійські ігри, що допомагає подолати хвилювання і страх перед чимось новим і незнайомим.

Самостійне вивчення мови: мультимедійні технології надають учням можливість дивитися фільми англійською мовою, читати книги, слухати новини та користуватися електронними словниками у позакласний час. Можливості інтернету безмежні, і вчителі можуть використовувати різноманітний контент для підготовки учнів до ЗНО.

Використання мобільних додатків та інших гаджетів на уроках англійської мови може зробити процес навчання більш захоплюючим та цікавим для учнів.

У процесі навчання письму ключову роль відіграє здатність працювати з текстами іноземною мовою. Основним завдання – розвиток навичок правильного складання та оформлення науково-технічних документів, звітів, рецензій, репортажів і статей. Важливо підготувати учнів до письмового спілкування англійською мовою для вирішення професійних завдань, а також навчити їх самостійно створювати й представляти проекти дослідницького та науково-виробничого характеру.

При навчанні письмовому спілкуванню учнів, які не спеціалізуються на лінгвістиці, необхідно ознайомити їх зі структурою ділового листування та характерними лексичними елементами, властивими цьому стилю [22, с. 209–210].

Ще однією причиною важливості письмової мови є те, що письмова мова все частіше використовується в різних ситуаціях поза класом. Ми живемо в епоху глобалізації, коли англійська стала мовою міжнародного спілкування. Наприклад, завдяки передовим технологіям кожна людина спілкується письмово частіше, ніж будь-коли раніше. Оскільки люди різного віку надсилають текстові повідомлення, коментують різні публікації в інтернеті, навички письма є ключовими для їх існування в англomовному світі. В якійсь мірі спілкування за допомогою мобільних засобів також здійснюється в письмовій формі.

Формування навичок іншомовного спілкування в письмовій формі обумовлено необхідністю розгляду проблеми в контексті компетентісного підходу, що дозволяє узгодити проблему з іншими лінгвістичними здібностями – компонентом іншомовних комунікативних навичок, формування яких є метою навчання іноземної мови [25, с. 13].

Технологія письма – це здатність виконувати каліграфічні та орфографічні дії, що базуються на складній і динамічній взаємодії навичок, знань і розуміння мови [9, с. 19].

З цього визначення випливає, що компетентність у письмі включає графічні й орфографічні навички, знання принципів написання літер іноземної

мови та правил правопису, а також усвідомлення особливостей техніки письма цією мовою [30, с. 13].

Основною метою навчання техніці письма є розвиток в учнів графічних, каліграфічних і орфографічних навичок. У процесі формування цих навичок учні долають труднощі, пов'язані з вивченням звукосполучень [32, с. 146].

Письмова мова відрізняється від інших видів мовної діяльності не тільки своєю специфікою, а й ступенем її поширення в повсякденному житті. Використання письмової мови вже порівнювалося з усною мовою [41, с. 206].

Тісний взаємозв'язок між технологією письма і технологією читання пояснюється тим, що в їх основі лежить єдина графічна мовна система, тому навчання технології письма має здійснюватися паралельно з оволодінням технологією читання. Але в процесі письма, на відміну від читання, стала відповідність графеми і фонему має інший напрямок – від звуку до букви [26, с. 205].

Уміння писати букви і їх поєднання розуміється як навичка каліграфії. При навчанні техніці письма слід звертати увагу на чіткість букв і нормативне написання. На різних етапах навчання письмовій мові зміст відрізняється, але завжди потрібно бути послідовним у своєму навчанні та йти шляхом від простого до складного. Ось чому на початковому і середньому етапах шкільного навчання формування писемного мовлення не вважається метою навчання. Лист як самостійний вид мовної діяльності використовується вже на проміжному етапі. Відомо, що шлях до письма дуже довгий і нелегкий. Успіх заключного етапу багато в чому залежить від того, наскільки добре були сформовані такі базові навички письма.

Процес виправлення граматичних і орфографічних помилок займає важливе місце в письмовій мові. Існує багато інструментів, які допоможуть учням це зробити, наприклад програми «Grammarly» (<https://app.grammarly.com/>) та «Spellcheck». «Grammarly» – це система, яка слідкує за написанням учня та пропонує відгуки на помилки, які він робить у

орфографії, граматиці та пунктуації. Програма не просто виправляє помилки, а ще й дає пояснення, чому надруковане є неправильним.

При фінальному вичитуванні тексту і редагуванні стане в нагоді програма Purdue Online Writing Lab (OWL <https://owl.english.purdue.edu/owl/>) – лабораторія з дослідження письма онлайн при університеті Пердью штат Індіана. Вона володіє письмовим приладдям і навчальними матеріалами і пропонує їх в якості безкоштовного сервісу. Лабораторія надає глобальну підтримку за допомогою онлайн-довідників і має докладні інструкції та безліч прикладів для перегляду.

Веброботка американських експертів також пропонує новий підхід до вивчення граматики англійської мови. Технологія надає учням доступ до різних ресурсів і методів вивчення граматичних явищ. На веб сайті «Learning English» у розділі «Everyday Grammar TV» (<https://learningenglish.voanews.com/z/4716>) розміщено більше сотні відео уроків з конкретних граматичних тем, наприклад, вживання прийменників, прислівників, фразових дієслів, тощо. У кожному відео два диктори пояснюють граматичне явище та наводять багато прикладів його вживання у мовленні у доступній комунікативній формі.

На даному етапі розвитку суспільства акцент зміщується з простого оволодіння мовою на практичне оволодіння: формування і розвиток навичок іншомовного спілкування учнів, саме тому питання формування і розвитку розмовних навичок учнів на уроках англійської мови актуальне як ніколи. На жаль, дуже часто учні володіють достатньою кількістю лексичних одиниць і знають різні граматичні конструкції, але застосувати ці знання на практиці не є можливим. У такій ситуації не дивно, що прогресу у вивченні англійської мови немає, а сам процес навчання перетворюється в марне механічне тренування. Саме тому в методології та педагогіці відбувається позитивна трансформація форм і методів роботи на уроках іноземної мови, спрямована на підтримку інтересу учнів, підвищення мотивації до вивчення англійської мови, використання знань, умінь і реальних навичок володіння іноземними

мовами, а також оволодіння навичками непередготовленого, спонтанного спілкування.

Говоріння є основним видом мовленнєвої діяльності і однією з найважливіших форм реалізації мови як засобу комунікації. Воно має звукову форму, сприймається органом слуху і призначене для передачі усного повідомлення від мовця до слухача. Предметом говоріння є думка мовця, продуктом говоріння є мова, а результатом – реакція слухача [35, с. 75].

Перша умова – це наявність мовних ситуацій, які спонукають мовця говорити. Друга умова – це мета виступу. Щоб процес виступу був ефективним, необхідно мати чітке уявлення про мету і наміри. Третя умова пов'язана з об'єктом мови. Такому відношенню може передувати минулий досвід мовця, його погляди, думки, почуття і переживання, а також відносини з об'єктом, ситуаційний контекст. Четверте – це наявність знань з теми, з якої відбувається мовний процес. Таке спонтанне говоріння, або, як його ще називають, ініціативне говоріння, ґрунтується на загальному досвіді мовця, знаннях, які він отримав протягом свого життя [10, с. 125].

Початком формування мовних навичок є момент, коли учень вперше виконує мовну дію, але усвідомлює її зміст. Якщо така поведінка повторюється багато разів без серйозних змін, то з часом необхідність в усвідомленості відпадає, а сама поведінка автоматизується, тобто формуються навички [21].

З метою формування і розвитку діалогічного мовлення здобувачів освіти ми підготували добірку «розігрівуючих» заходів, які допомагають створити на уроках англійської мови атмосферу, яка підходить для невимушеного спілкування, активізувати мову і мовну ініціативу учнів, формувати і розвивати їх розмовні навички, вільний обмін думками, самовираження, а також залучення здобувачів освіти до дискусій, створюючи діалоги та монологи відповідно до різних ситуацій спілкування. Першою мовленнєвою зарядкою, яку ми пропонуємо, є «Let's imagine». Вона спрямована не тільки на розвиток діалогічного мовлення учнів, а ще й на розвиток творчої уяви, креативного мислення.

«Warming-up» activity може бути проведене під час вивчення тем про кіно, музику, рекламу, книги, або ж після перегляду будь-якого фільму або мультфільму, прочитання тієї чи іншої історії, прослуховування англійської пісні. Ви можете вибрати певний уривок з будь-якої історії та запропонувати учням створити діалог між персонажами в певній ситуації. Або, наприклад, прослухати пісню, в якій виконавець звертається до певної людини, і уявити собі розмову між ними. Це приклад такого мовного навантаження після перегляду фрагмента фільму, обраного вчителем англійською мовою. Фрагмент повинен бути обраний так, щоб закінчуватися на початку або в середині розмови між персонажами. Або ви можете переглянути цей уривок без звукового супроводу (з діалогом персонажів). Учням пропонується представити та створити (продовжити) діалог між головними героями. У разі слабкої успішності вчитель може підказати учню ключове слово або фразу, які слід використовувати.

Переваги використання цифрових технологій на уроках іноземної мови:

1. Найвищий рівень мотивації учнів. Діти легше засвоюють матеріал, оскільки заняття проходять в ігровій та цікавій формі.
2. Своєчасний зворотний зв'язок особливо допоможе в ефективному проведенні офлайн- і онлайн-тренінгів.
3. Учні вчаться для того, щоб вчитися, а не для того, щоб їх оцінювали.
4. Формується критичне мислення.
5. Підвищується якість освіти. Впровадження цифрових технологій сприяє більш глибокому розумінню досліджуваного матеріалу.
6. Дозволяється індивідуалізація навчання. Комп'ютерні технології відкривають перед вчителем великі можливості. У процесі навчання він здатний вносити необхідні корективи з урахуванням особливостей кожної групи учнів, їх переваг, інтересів, слабких і сильних сторін.
7. Створення комфортної атмосфери. Спеціальне програмне забезпечення дозволяє вчителям створювати авторські уроки для спокійного і захоплюючого процесу навчання.

8. Використання цифрових технологій збагачує зміст уроку, прискорює темп уроку і значно підвищує інтерес. Учні швидше засвоюють лексику і граматичні елементи в процесі навчання.

На уроках часто використовуються різні інструменти для розмовної практики. Досить ефективним методом є Small talk, який застосовується на початку уроку, щоб налаштуватись та почати говорити. Для цього використовуються елементарні фрази «How are you getting on?», «How are you keeping?». Відповідаючи на ці питання, а особливо, коли це розгорнуті відповіді, учні поринають в англomовне середовище. Такий warming-up займає всього 3-4 хвилини. І обов'язково, кожному, хто відповідає, потрібно зробити нейтральний комплімент, навіть коли вони говорять щось не зовсім правильно, це їх мотивує не боятись говорити.

Одним із найулюбленіших методів учнів є Presentation. Використовуючи його, необхідно розділити групу на кілька підгруп, перед кожною з цих підгруп протягом семестру стоїть завдання підготувати презентацію з певної досліджуваної теми і представити свою роботу однокласникам. Таким чином учні навчаються висловлювати свої ідеї.

Для створення презентацій можна використовувати не лише всім відомі PowerPoint чи Canva, а й інші не менш цікаві та ефективні платформи, які використовують можливості Штучного Інтелекту. Наприклад, однією з таких платформ є GammaApp.

Варто згадати і про такий метод розвитку навичок говоріння, як Negotiation (вміння домовлятися). Наприклад, під час умовної співбесіди при вивченні теми «Job interview» можна створити конкретний кейс для учнів, які ведуть діалог, що є їх основним завданням, незважаючи на певні нюанси.

Робота над проектами є одним з найбільш ефективних для розвитку навичок усного та письмового мовлення, оскільки учні отримують тему проектної роботи і вибирають спосіб її виконання. Вони можуть створювати презентації, стінгазети, буктрейлери і представляти свою роботу в усній формі.

Сучасні технології відкрили широкі можливості для подання навчального матеріалу за допомогою інноваційних інструментів, які впливають на різні аспекти нашого життя. Ці технології використовуються не лише для розваг, але й для освітніх цілей. Відомо, що діти із задоволенням займаються тим, що їм цікаво.

Одним із ключових чинників, який може викликати інтерес до вивчення іноземних мов і стимулювати навички аудіювання, є ігрові ситуації або цікаві відеоматеріали. Під час занять, на яких є захопливі ігри, мультфільми чи відео, у дітей розвивається уява, виникає бажання наслідувати й активно взаємодіяти.

Дослідження показують, що залучення кількох органів чуття (зору, слуху, моторики) під час говоріння іноземною мовою сприяє кращому й швидшому запам'ятовуванню мовного матеріалу. Також це підвищує зацікавленість учня у відтворенні вивченого.

Експерти вважають, що після перемоги Україна стане привабливою не тільки через туризм, а й з точки зору реконструкції, створення нових підприємств, інвестицій, тому учням необхідно вивчати англійську мову з професійною спрямованістю. Потрібно вибрати відповідні лексичні та теоретичні матеріали для кожної окремої групи в залежності від професії. З цього випливає, що рівень сучасної освіти має відповідати вимогам суспільства, адже від рівня інформаційного та цифрового розвитку сучасного юнацтва залежить рівень потенціалу нашої країни в різних сферах. Сьогодні цифрові технології неминуче впроваджуються в повсякденне життя суспільства, тому вони стали одним із пріоритетів у сфері освіти, особливо у навчанні іноземних мов.

Отже, застосування цифрових технологій, як нової сукупності форм, методів і засобів навчання, сприяє розвитку пізнавальної діяльності учнів, сприяє формуванню в учнів творчих умінь і навичок, орієнтує учнів на використання сучасних інформаційних технологій для здобуття освіти самостійно. Саме

використання цифрових інструментів робить офлайн та онлайн курси інтерактивними та цікавими, стимулюючи навчальну мотивацію учнів.

Висновки до розділу 2

У навчанні аудіюванню важлива побудова аудіотексту, що передбачає логічність подачі інформації, відповідність віковим особливостям учнів, наявність проблеми, що зацікавлює та сприяє бажанню зрозуміти почуте. Успішність аудіювання залежить, з одного боку, від самого слухача (від ступеня розвитку мовного слуху, пам'яті, від наявності в нього уваги, інтересу) та, з іншого боку, від умов сприймання (темпоральної характеристики, кількості і форми повідомлення, тривалості звучання).

Читання – це рецептивний вид мовленнєвої діяльності, спрямований на сприйняття і розуміння письмового тексту. Воно є складовою частиною комунікативної діяльності людини, оскільки забезпечує письмову форму спілкування.

Використання фільмів і відеозаписів іноземною мовою дозволяє учням покращити свої навички аудіювання, що підвищить мотивацію до вивчення іноземної мови. Усім відомо, що одним з найважливіших аспектів вивчення іноземної мови є лексика, і для пришвидшення її запам'ятовування діти працюють з програмами «Hangman», Kahoot, LearningApps.

Для більшої мотивації в процесі розвитку навичок письма англійською мовою навчання учнів немовних спеціальностей має бути спрямоване на практичне застосування іноземних мов у майбутній діяльності. Тому рекомендується використовувати завдання, що відображають реальні ситуації, з якими учні дійсно можуть зіткнутися. Крім того, для покращення мовленнєвих навичок і навичок розуміння можна використовувати письмові інтерактивні вправи, рольові ігри, дискусії або діалоги. У процесі навчання письму дуже важливе вміння працювати з текстами іноземною мовою. Основним завданням у даному випадку є формування письмових навичок

правильного складання та оформлення науково-технічних документів, наукових звітів, рецензій, репортажів і статей.

Говоріння є основним видом мовленнєвої діяльності і однією з найважливіших форм реалізації мови як засобу комунікації. Воно має звукову форму, сприймається органом слуху і призначене для передачі усного повідомлення від мовця до слухача. Предметом говоріння є думка мовця, продуктом говоріння є мова, а результатом – реакція слухача.

РОЗДІЛ 3. ПОТЕНЦІАЛ ВИКОРИСТАННЯ ГАДЖЕТІВ У СЕРЕДНІЙ ШКОЛІ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

3.1. Освоєння модернових напрямків цифрових засобів під час вивчення іноземної мови на основі міжнародного досвіду

Яскравою особливістю сучасної епохи є швидкість розвитку нових інформаційних технологій. Суспільство увійшло в інформаційну стадію і метою інформаційних технологій є створення інформації, її аналіз людиною та прийняття рішень на цій основі під час виконання будь-яких дій.

Інформаційні технології у вивченні англійської мови мають найвужче значення – це технічне оснащення навчального процесу у вигляді електронних пристроїв і ресурсів. У суспільстві основним технічним засобом реалізації інформаційних технологій і обробки інформації є персональний комп'ютер, який значною мірою впливає на концепцію побудови і застосування технічних процесів і якість одержуваної інформації. Використання персональних комп'ютерів в інформаційній сфері та застосування телекомунікаційних методів зв'язку визначають новий етап у розвитку інформаційних технологій. У наш час, коли кожна сфера життя постійно вдосконалюється, важко знайти дім, офіс чи підприємство без комп'ютера. Багато людей не уявляють роботу, освіту та повсякденне життя без комп'ютера.

Розвиток Інтернету невіддільний від появи комп'ютерів. Сьогодні Інтернет міцно увійшов у наше життя, дозволяючи значно вдосконалити людські можливості в багатьох сферах. По-перше, це передбачає спілкування, оскільки завдяки інтернету кожен з нас може легко спілкуватися з друзями чи родичами, які знаходяться за тисячі кілометрів. Крім того, інтернет надає можливості познайомитися з цікавими людьми, які інакше були б майже неможливі.

За останні 10 років цифрові технології стали невід'ємною частиною освітнього процесу в усьому освітньому співтоваристві. На теперішній час

багато закладів освіти в Україні все ще відчують труднощі в процесі технологічного розвитку, оскільки відповідне навчальне обладнання, таке як проектори, інтерактивні дошки, комп'ютери та інше, ще не надане.

Основною метою вивчення іноземних мов є формування та розвиток комунікативної культури учнів та набуття практичних знань з іноземних мов. Завдання вчителя – підібрати методи та прийоми навчання, які дозволять кожному учневі проявити свою активність і творчість.

В останні роки все більше уваги приділяється використанню нових інформаційних технологій у загальноосвітній школі. Це не тільки нові технічні засоби, а й нові форми, методи та процеси навчання [0].

Інформаційно-комунікаційна технологія є комплексом методів і засобів, які забезпечують зберігання, обробку, передачу і відображення інформації. На сьогоднішній день ІКТ посіли міцне місце у навчальному процесі. Ними реалізуються принципи наочності, доступності, диференційованого підходу у навчанні, практичної спрямованості, системності викладу матеріалу. Дані принципи є основою навчання, оскільки сприяють розвитку особистості кожного окремого учня у межах навчального процесу. Тепер навчання стає захоплюючим і цікавим, тому що перед учнем ставиться завдання не в традиційному вигляді, а в сучасному й привабливому.

У цілому, навчання іноземної мови у вигляді ІКТ характеризується такими особливостями:

- а) можливістю індивідуального двостороннього спілкування учня з учителем і/або партнерами з навчання;
- б) широким доступом до колосальних за обсягом та різноманітністю джерел мовної та немовної інформації.

На уроках іноземної мови ІКТ реалізуються через певні цифрові освітні ресурси, а саме: мультимедійні презентації, курси, навчальні програми, електронні словники, відео ресурси, навчальні інтернет-ресурси.

Маючи елементарну комп'ютерну грамотність можна створювати оригінальні навчальні матеріали, які захоплюють, мотивують та націлюють

учнів на успішні результати. На уроці англійської мови застосовуються навчальні презентації, які різняться за видами мовної діяльності (під час навчання читання, письма, говоріння чи аудіювання), за аспектами мови (при навчанні лексики, граматики або фонетики), за видами опор (змістовна, смислова, вербальна, ілюстративна). У сучасній методиці навчання існує низка методів використання презентації на уроці:

- презентація проєктується на великий екран, учні стежать за її перебігом з місць (така презентація може використовуватись на будь-якому етапі уроку);
- учні бачать презентацію на екранах своїх комп'ютерів, вчитель дає пояснення;
- учні самостійно знайомляться з презентацією (у позаурочний час); вона виступає як електронний роздатковий матеріал (тестування, довідкові матеріали, повторення пройденого матеріалу).

Більшість вчителів англійської мови стикаються з певними суперечностями: бажанням зробити уроки англійської мови більш ефективними і цікавими за допомогою цифрових технологій і відсутністю технічної компетентності на робочому місці. Таким чином, вони залишаються один на один з проблемами і знижують рівень мотивації аудиторії до вивчення іноземної мови.

Іноземна мова – один з важливих факторів, що впливають на ефективну професійну діяльність фахівця. Учні повинні набути найважливіших навичок англійської мови в процесі навчання, включаючи аудіювання, мовлення, читання та письмо [44, с. 217–220].

До того ж, одним з ключових елементів навчання є метод, який використовується під час занять для полегшення процесу вивчення мови. Як зазначив Г. Беккер, вчителі, які використовують комп'ютери в якості освітнього інструменту і володіють досить високими навичками цифрової грамотності, безсумнівно, виграють у своїй спеціальності [40, с. 10–12].

Вчені підкреслюють, що використання технологій може створити освітню атмосферу, орієнтовану на учнів, а не на вчителів, і що це призводить до позитивних змін. Вони зазначають, що за допомогою комп'ютерних технологій викладання іноземних мов перетворюється на активний простір, наповнений осмисленою роботою, де учні стають центром освітнього процесу. А використання комп'ютерних технологій свідчить про високий рівень цифрової грамотності як вчителів, так і учнів [36, с. 175].

Зазначимо, що комп'ютери є чудовим засобом інтерактивного спілкування між різними мовними групами, і це особливо правильно при використанні комп'ютерних мереж. Мережа може бути як локальна, що з'єднує кілька машин у навчальному закладі, так і глобальна, тобто Інтернет, який об'єднує мільйони користувачів по всьому світу. Мережа дозволяє комп'ютерам обмінюватися будь-якою інформацією: від тексту до зображень, звуків і відео, а головне – дозволяє навчатися. Спеціальні комп'ютерні навчальні програми призначені для досягнення вузьких, конкретних освітніх цілей і служать головним чином для засвоєння невеликих обсягів навчального матеріалу.

Основними типами спеціалізованих навчальних комп'ютерних програм, аспектом виділення яких є вид навчальної діяльності (навчання, тренування, контроль), є:

- навчальні;
- тренувальні;
- контролюючі;
- комбіновані.

Дуже важко спілкуватися англійською, не володіючи мовою в країні, де ви вивчаєте мову. Тому важливим завданням вчителів є використання різних методів роботи для створення реальних та уявних комунікативних ситуацій на заняттях з іноземної мови.

У наш час інтернет став дуже важливим у викладанні англійської мови з його величезною інформаційною ємністю та найбільш вразливими послугами.

Для того, щоб правильно визначити місце і роль інтернету в навчанні, насамперед важливо визначитися, для яких цілей ми збираємося застосовувати його можливості та ресурси. Наприклад:

- для самостійного пошуку інформації учнями у межах роботи з темою уроку;
- для самостійного вивчення, поглиблення, ліквідації прогалин у знаннях, вміннях, навичках;
- для самостійної підготовки до іспитів.

Для практики аудіювання рекомендується використовувати ресурси інтернету. Учні мають унікальну можливість не лише почути автентичну англійську мову, а й переглянути цікаві ілюстрації, кліпи та фільми, які полегшують запам'ятовування почутих слів, фраз та мовленнєвих ситуацій. Таке навчання дозволить без особливих труднощів самостійно виконати завдання з обробки почутої інформації.

До того ж, у позакласній роботі учні можуть вдосконалювати знання англійської мови самостійно. З цією метою в мережі доступно багато різних курсів для різних категорій учнів, призначених для самостійного навчання або навчання під керівництвом вчителя.

Мін Пун у своїй статті відзначив такі позитивні аспекти процесу навчання іноземної мови з використанням цифрових технологій:

- 1) мотивує здобувачів освіти вивчати англійську мову;
- 2) розвиває комунікативні навички здобувачів освіти;
- 3) розширює знання здобувачів освіти про англійську мовну культуру;
- 4) підвищує ефективність навчання;
- 5) покращує взаємодію між вчителями та учнями, батьками;
- 6) дає можливість викладати англійську мову за межами аудиторії.

Однак вчені також відзначають, що перебільшене і неналежне використання інформаційних технологій вчителями може призвести до оманливої імітації освітнього процесу [45, с. 32–33].

Активне використання цифрових технологій при навчанні іноземних мов забезпечує доступ до великого обсягу реальної інформації, впливає на всі канали сприйняття за рахунок використання мультимедійних технологій (текст, графіка, звук, анімація, відео) і підвищує мотивацію освітнього процесу.

Використання цифрових ресурсів у навчальному процесі вирішує цілий ряд дидактичних завдань: заняття більш наочні та цікаві; підвищення інтенсивності навчального процесу; забезпечення миттєвого зворотного зв'язку; формування стійкої мотивації до пізнавальної діяльності; активізація розумових здібностей; залучення до роботи пасивних учнів; формування вмінь і навичок для забезпечення інформаційно-цифрової компетентності; формування елементів абстрактного та логічного мислення; сприяння індивідуалізації та інтенсифікації навчання; привчання здобувачів освіти до самостійної роботи з цифровими ресурсами і засобами та інше [36, с. 197].

Європейський союз розробив стандарти для підвищення цифрової грамотності, відповідних навичок (European Commission, 2012). В США Департамент освітніх технологій (Office of Educational Technology) створив «План національних освітніх технологій» для трансформації освіти за допомогою інноваційних технологій. В східній Азії «ентузіазм використання комп'ютерів та інформаційно-освітніх технологій в освіті незаперечний та дуже поширений» [43, с. 101].

Цифрові технології містять подкасти, які є аудіо- або відеофайлами, що транслюються через інтернет, і які можна завантажити та прослухати на комп'ютері чи мобільному пристрої. Крім цього, існує багато інших засобів Web 2.0, які використовують звукозапис, а тому для більшості користувачів подкастинг зараз означає створення та розповсюдження звукових файлів онлайн [48, с. 16].

Це також дозволяє вчителю виправити текст і записати скрінкаст, який пояснить помилки і в той же час дасть правильну схему вимови. Такий підхід набагато ефективніший, ніж перевірка чорнового тексту. Учні переглядають записане відео, змінюють текст відповідно до підказок і записують прочитаний

текст. Цей метод зворотнього зв'язку з виправленнями займає менше часу, ніж традиційні виправлення тексту [7, с. 17].

Однією з можливостей використання мультимедійних технологій у курсах є мультимедійні презентації з ілюстративними відеорядами (ілюстраціями, відеокліпами, звуками). Готувати презентації можуть як учні, так і вчителі. Ефективність впливу навчальних матеріалів на учнів значною мірою залежить від чіткості матеріалів. Створення комп'ютерних презентацій – це не лише весела та необхідна частина вивчення іноземної мови, але й частина навчання навичкам користування текстовими редакторами та програмами. Інтерактивний характер комп'ютерних презентацій дозволяє ефективно адаптувати навчальні матеріали до особливостей учнів. Підвищення інтерактивності призводить до глибшого залучення самих здобувачів освіти до навчального процесу, що сприяє більшій ефективності сприйняття та запам'ятовування навчального матеріалу.

Тому використання інтерактивних форм і методів роботи на заняттях з іноземної мови є сильним стимулом для учнів, а використання комп'ютерних інформаційних технологій – інструментом набуття та закріплення набутих умінь і навичок.

Вважаємо, що останнім часом набирає популярності цифрова розповідь. Б. Робін зазначає, що «все це обертається навколо ідеї поєднання мистецтва розповіді з різними цифровими носіями, такими як зображення, аудіо та відео» [46].

Г. Беррет переконує, що «цифрова розповідь історій сприяє об'єднанню чотирьох стратегій навчання, орієнтованих на учнів: залучення учнів, рефлексія на основі глибокого навчання, навчання на основі проєктів. Використання цифрової розповіді є мотивованим, оскільки воно дає вибір, свободу та креативність». І це також гарна можливість максимально використовувати англійську мову під час реалізації проєкту [39, с. 1].

Доступ до навчальних матеріалів, розміщених у мережі інтернет на навчальних онлайн платформах або в мобільних додатках, завантажених на

мобільні пристрої: App PicColage, Comic App, App Strip Designer, Quizlet-App, Shazam, Voicerecorder, Mindmapping App, QR-Code Reader. QR-код (англ. Quick Response Code) є графічним зображенням у вигляді квадрату, в якому зашифрована певна інформація або покликання на вебсторінку. Перевагою QR-коду над звичайним покликанням у форматі HTTPS є миттєвий доступ до ресурсів мережі інтернет через сканування коду за допомогою смартфона чи планшету. Використання QR-коду в освітньому процесі надає заняттю креативності, а також відповідає принципам «багатоканального» навчання.

Наш досвід свідчить, що сьогодні серед учнів закладів вищої світи дуже популярною є онлайн платформа MyEnglishLab (Pearson). Це сучасна платформа для вивчення англійської мови, мета якої – забезпечення доступу будь-де, будь-коли, лише з використанням гаджету.

Платформа TED Talks як засіб навчання іноземних мов можуть бути ефективно використані в процесі підготовки абітурієнтів до здобуття вищої освіти для спілкування в академічному та професійному контексті. Використання сучасного медіа-контенту TED Talks як навчального матеріалу на заняттях з англійської мови у вищих навчальних закладах має низку переваг:

- учні можуть використовувати реальні навчальні матеріали для покращення своїх навичок аудіювання, читання та розмовної мови, формування навичок сучасної граматики англійської мови, а вчителі можуть акцентувати увагу учнів на особливостях використання певних граматичних структур, ідіоматичних виразів тощо;
- різноманітні теми лекцій можуть задовольнити інтереси здобувачів освіти, щоб вони могли збагатити словниковий запас і навчитися використовувати тематичні лексичні одиниці і терміни у відповідному контексті;
- зазначені питання часто є дуже спірними, що дозволяє учням аналізувати, висловлювати свою точку зору і аргументацію, відстоювати свою думку і вести дискусії іноземними мовами.

На даний час існує необхідність активного впровадження цифрових технологій у процес навчання іноземних мов. Застосування цифрових технологій (прикладних програм, засобів електронної синхронізації та асинхронної комунікації; освітніх інтернет-ресурсів у навчальних закладах, електронних словників) сприяє вирішенню основних дидактичних завдань. Це надає мотивацію до вивчення мови, формує стійку мотивацію до пізнавальної діяльності, розвиває здібності і готовність до самостійного вивчення мови, розвиває самооцінку, підвищує активність учнів у процесі вивчення мови, індивідуалізує навчання, зміцнює засвоєння матеріалу, формує елементи абстрактного і логічного мислення.

Цифровізація всіх галузей економіки неминуча, тому що цифрова реальність вже стала невід'ємною частиною нашого життя. Цифрова трансформація освіти відкриває широкі перспективи для підвищення ефективності освітнього процесу і поглиблення професіоналізму вчителів, а використання інформаційних і цифрових технологій підвищує інтерес учнів до навчання і сприяє зростанню мотивації до вивчення іноземних мов. Залучення інтернет-ресурсів в навчальний процес, а також використання мобільних додатків підвищують ефективність і швидкість процесу навчання. Тому освоювати цифрові інструменти при вивченні іноземної мови дуже зручно, особливо враховуючи доступ до різних онлайн-ресурсів, які надають інтерактивні уроки, вправи, аудіо- та відеоматеріали. Міжнародний досвід підтверджує, що використання цифрових інструментів сприяє більш активному й ефективному вивченню мови і надає можливість практикувати мовні навички в різних ситуаціях і з різними співрозмовниками.

У підсумку зазначимо, що ефективність використання мультимедійних технологій у навчанні іноземної мови залежить не тільки від чіткого визначення її місця в освітній системі, а й від того, наскільки раціонально організовано структуру уроку, наскільки навчальні можливості співвідносяться з навчальними завданнями.

Ефективність використання нових інформаційних технологій полягає в наступному:

- загальнокультурний розвиток учнів;
- вдосконалення комп'ютерних навичок;
- підвищення мовного рівня;
- індивідуалізація навчання (диференційовані завдання);
- самоствердження учнів;
- підвищення мотивації при вивченні іноземної мови (заняття проходять «на одному диханні»);
- естетичне оформлення навчальних матеріалів.

3.2. Міні-експеримент на тему «Have you been to the capital?» із використанням гаджетів у 6 класі

Для підтвердження результатів дослідження ми розробили декілька вправ для уроків англійської мови з використанням цифрових технологій на тему: «Have you been to the capital?».

1. Translate into Ukrainian:

1) law	5) amphitheatre
2) to destroy	6) landmarks
3) skyscraper	7) to collapse
4) elections	8) royal

2. *"Guess the Capital" game:* Give the students cards with the names of the countries, and write the capitals on the other cards. Students must find a pair between the country and its capital based on their knowledge.

3. *Travel stories:* Ask students to share their travel experiences or their plans to visit the capital. For example, "If you have already been to the capital, tell us about

your impressions" or "If you are planning a trip to the capital, where would you like to go first?". Let the students prepare presentations about the best places to relax in the capital, or the places they liked the most.

4. Put the verbs in brackets into the passive.

- 1) The London Eye ... (design) by British architect.
- 2) The main parts of the Eye ... (build) in Holland.
- 3) The other parts ... (make) in the Czech Republic, France, Germany and Italy.
- 4) The parts ... (carry) to Great Britain by ship.
- 5) Then they ... (put) together in London.
- 6) It ... (open) to the public on 1st February, 2000.

5. Change the sentences from the active into the passive.

- 1) They designed this skyscraper in 2020.
- 2) People speak English in many countries.
- 3) Lots of tourists visit London every day.
- 4) Children use the internet every day.
- 5) Shakespeare wrote the play Hamlet.
- 6) They opened two cinemas last year.

6. "Plan Your Trip" role-playing game: Divide students into groups and give each group a card with a country and its capital. Ask them to develop a travel plan for this capital, taking into account the places they want to visit and their budget. Ask the students to find a good video about a star that they like.

7. "Capitals Around the World" map: Show the students a world map on the interactive whiteboard and ask them to point out the different capitals of the countries on it. You can also give each student a small card with the name of the capital and ask them to place it on the map.

8. *Game test "Capital Quiz"*: Prepare a series of questions about the capitals of different countries and ask students to answer them. For example, "What is the capital of France?" or "What is the capital of Japan?". You can use interactive games or posters with questions for this exercise.

9. *Put the verbs in brackets into the passive.*

- 1 My shoes _____ very quickly, (repair)
- 2 The ice cream _____ in the freezer. (not keep)
- 3 The flight _____ for half an hour, (delay)
- 4 I worked hard but I _____ any money. (not pay)
- 5 The exams _____ by Mrs Salmon, (mark)
- 6 The first football World Cup _____ by Uruguay, (win)

10. *Change the sentences from the active into the passive.*

1. A pop star bought a house.
2. They published this dictionary a week ago.
3. Librarians helped people to find books.
4. They coloured the walls in green and yellow stripes.
5. Conan Doyle created Sherlock Holmes.
6. They introduced their album in 1984.

11. *Open the brackets, use Present Perfect.*

1. Cathy (not to get) up yet.
2. Martin (not to wash) up yet.
3. We (not to tell) him the truth.
4. You (to mention) my name?
5. Your mother already (to come)?
6. Where Martin (to go)?
7. Why John (to take) this book?

12. Virtual tour: Offer students a virtual tour of the capital of the chosen country using Google Earth or a similar service. Ask them to explore places of interest, learn interesting facts and share their experiences with the class.

13. Countries in a window: Create a digital presentation where each slide will be dedicated to the capital of a certain country. Students should watch the presentation and answer the questions about each capital city.

14. Quizlet interactive exercises: Create a set of interactive Quizlet flashcards with questions about different capitals. Students can use this resource to review material and test their knowledge.

15. GeoGuessr Game: Give students the opportunity to play the popular online game GeoGuessr, where they have to guess a place based on a Google Street View image. You can limit the game only to the capitals of different countries.

16. Creating video presentations: Ask students to create video presentations about their impressions of visiting any capital city. They can use their photos, videos, maps, and other materials to tell the story of their trip.

3.3. Потенційні ризики застосування гаджетів на уроках у середній школі: характеристика та оцінка «фабінгу»

У контексті реструктуризації нових українських шкіл освітній процес зазнає кардинальних змін, оскільки активно впроваджуються різні інформаційні, комунікаційні та мобільні технології. Останнім часом з'явилася велика кількість професійних навчальних програм для гаджетів, тому варто розглянути можливість використання такого мобільного додатку в навчальному процесі.

Використання мобільних пристроїв і додатків в освіті дозволяє учням отримувати контрольований доступ до навчальних матеріалів, що дозволяє вчителям керувати навчальним процесом і контролювати його ефективність.

Сьогодні головним завданням освіти є пошук оптимального способу мотивації учнів до навчально-пізнавальної діяльності, формування навичок практичного і творчого застосування отриманих знань, активізація їх розумової діяльності, особливо за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій. До таких інструментів відносяться комп'ютери, ноутбуки, планшети, телефони і т. д.

Смартфони можна розглядати як засіб реалізації мобільного навчання. Це є визначальним фактором у створенні рівних умов для доступу до освітніх програм, наукових матеріалів та мобільних додатків. Але для успішного навчання за допомогою гаджетів необхідно навчити учнів синтезувати і критично оцінювати отриману інформацію, не втрачаючи контакту з аудиторією.

Використання смартфонів у класі, як освітнього компонента, може бути особливо складним через низьку успішність у предметах, неуважність та систематичне відволікання від потенційних чатів у соціальних мережах і розважальних програмах. Тому, перш ніж використовувати технологію мобільного навчання, вчителям необхідно розробити певні правила, яких повинна дотримуватися вся цільова аудиторія. Наприклад, не користуйтеся телефоном без дозволу, використовуйте тільки перевірені додатки, щоб уникнути вірусів, і т. д.

Інтернет-залежність має неоднозначне навантаження і міждисциплінарний характер. Це явище можна вважати побічним ефектом надмірної віртуалізації сучасних людей, але дослідники підходять до цього окремо. Зокрема, якщо ІТ-фахівці займаються створенням нових додатків та соціальних мереж, то психологи та соціологи виражають більшу стурбованість, аналізуючи та прогнозуючи можливі наслідки їх інтеграції в повсякденне життя. Вчені дедалі більше усвідомлюють відчуження людей від

реальності та їхнє занурення в цифровий світ, де людина не розвивається, а навпаки, знищує свою фізичну й розумову енергію, зацікавлюючись розвагами, що відривають її від справжнього життя.

О. Гурова у статті «Психологічна профілактика кіберзалежності учнів» визначає цей феномен та підкреслює, що це один з проявів кіберзалежності. Термін складається з двох англійських слів: phone і snubbing, що перекладаються як «телефон» і «ігнорування». Отже, фабінг – це активне і компульсивне використання телефону під час спілкування, а також патологічна залежність від гаджетів [15, с. 39].

Для порівняння, кандидат психологічних наук Ю. Асєєва визначає фабінг як новий вид кіберзалежності і пояснює його як «шкідливу звичку постійно відволікатися на мобільний телефон під час бесіди з іншою людиною» [5, с. 32].

Н. Сергійчук загалом пропонує концепцію, аналогічну наведеному нами визначенню, фабінг – це соціальне явище, при якому під час спілкування людина більше концентрується на своєму гаджеті, ніж на співрозмовнику [27].

Українці по-різному проходять через процес оцифрування. Деякі заглиблюються в ці процеси, а інші знають про них лише поверхнево. Люди все частіше замінюють паперові книги на електронні аналоги, які стають все більш актуальними сьогодні. Інтернет-ЗМІ є популярними ще й тому, що читачам набагато простіше читати новини в зручний час, ніж іти в кіоск, щоб купити газету або журнал. Тому соціальні мережі стають все більш популярними, і без них більшість українців не уявляють повсякденного життя.

На наш погляд, негативними аспектами інтеграції різних сфер життя в інтернеті є:

1. Зникнення ряду людських професій, щоб їх з часом зміг замінити штучний інтелект.
2. Зниження рівня ерудиції людей під час використання тільки спеціального обладнання та додатків.

3. Зниження рівня живого спілкування між людьми, а отже, і корпоративної культури, міжособистісних відносин і т. д.

4. Розвиток кіберзлочинності і небажання правоохоронних органів боротися з кіберзлочинцями, хакерами і т. д. на належному рівні.

5. Зі збільшенням числа залежних людей мова йде про альтернативні види хімічної залежності, включаючи фабінг.

У той же час О. Грушковська вважає, що їй більше не потрібно слідувати законам суспільства і дотримуватися правил соціальної спільності, а бути розкутим і вільним. «Все це сильно змінює наше уявлення про світ і про самих себе, – пише О. Грушковська, – оскільки людина набуває нового комунікативного досвіду» [14, с. 12].

Можна відзначити, що гаджетозалежність проявляється в тому, що молоді люди «змагаються» з новими моделями технічних пристроїв. «Нова модель», «новий дизайн» – це прекрасне поєднання слів, яке змусить молодих людей прагнути купити той чи інший гаджет без вагань [12, с. 100–131].

Отже, гаджетозалежність – це стан людини, при якому електронні пристрої стають предметом культу, без якого людина відчуває себе неповноцінною. Надмірне використання гаджета, ймовірно, з часом призведе до відповідної зміни функціонування людського організму і сприятиме формуванню різних захворювань нервово-психічної сфери. Проблема гаджетозалежності – це соціально-психологічна проблема, яка вимагає особливої уваги з боку фахівців в області психології.

Пристрасть до гаджетів може проявлятися в неправильному використанні. Смартфони дозволяють людям спілкуватися один з одним практично з будь-якого місця в будь-який час. Однак зростає стурбованість тим, що смартфони іноді можуть погіршувати, а не доповнювати соціальні взаємодії.

На даний момент гаджети стали незамінним предметом завдяки зручності і легкості доступу до мережі, наявності функцій, якими можна користуватися в будь-який час з будь-якого місця. Гаджети стали незамінними

помічниками, порадиниками і друзями сучасних особистостей. Люди вважають за краще перебувати в інтернеті кожен день і кожную хвилину, тому вибирають віртуальний світ спілкування. Але такі прогресивні зміни в житті людини мають не тільки позитивні, але й негативні сторони: витіснення «живого» спілкування. Проте, цей розвиток приніс суспільству нові проблеми і виклики. Тому ми стикаємося з проблемою виявлення основних причин сприяння, його особливостей і впливу на психічний стан індивіда.

Аналізуючи теоретичні та практичні розробки, необхідно звертати увагу на ознаки сприятливої поведінки:

- одержимість телефоном, постійне тримання його в руках або дуже близько до нього;
- раптова реакція людини на звук повідомлень, навіть якщо в цей час він спілкується з іншими людьми;
- нехтування або неуважність до співрозмовника під час міжособистісних відносин і розмов;
- занепокоєння, дратівливість, гнів, коли хтось інший брав гаджет в руки, або коли гаджет розряджався і не було можливості його зарядити, або коли з'являлося нове повідомлення, новина або інша інформація;
- постійне безглузде оновлення стрічок і новин в соціальних мережах.

Результат сприяння має значний вплив як на окрему людину, так і на суспільство в цілому. У суспільстві, наприклад, рівень освіти людей досить знижений, тому що в майбутньому їх може замінити штучний інтелект, різноманітність занять людей зменшується, і замість того, щоб мислити самостійно, вони використовують технології, додатки, програми і т. д. А в майбутньому це ще більш негативно позначиться на комунікації, знижується рівень реального спілкування між людьми, погіршуються корпоративні відносини, погіршуються міжособистісні взаємини. Кіберзлочинці все більше поширюються по всьому світу і правоохоронні органи більше не в змозі з

ними боротися. Тому в майбутньому очікується більше залежних людей, які не зможуть подолати проблему самотійно [23].

Бурхливий розвиток інтернету несе значні витрати. Поряд з корисною та необхідною інформацією користувачі стикаються з ресурсами, що містять неетичний та агресивний контент, з яким можуть зіткнутися діти та підлітки. Безконтрольне поширення небажаного контенту суперечить цілям освіти та виховання молоді.

Відмовлятися від благ інформаційних технологій не варто, але вільний доступ дітей до інтернету може призвести до низки проблем:

- кіберзалежності;
- зараження шкідливими програмами при завантаженні файлів;
- порушення нормального розвитку.

Основні шкідливі чинники, що впливають на стан здоров'я людей, які працюють за комп'ютером:

- довготривале сидіння на одному місці;
- вплив електромагнітного випромінювання монітора;
- втома очей, навантаження на зір;
- навантаження суглобів кистей;
- стрес при втраті інформації.

Для покращення стану легень, очей, м'язів шиї та кісток рук у перервах між роботою рекомендовані вправи, запозичені з йоги.

Тому, важливо, щоб вчителі та батьки розуміли це явище та вчасно вживали заходів, що сприяють розвитку критичного мислення, емоційних здібностей та здорового спілкування між дітьми та підлітками. Це включає в себе навички слухання, розуміння неписаних правил соціального спілкування, вміння керувати враженнями, вміння згладжувати відмінності.

Таким чином, запобігання фабінгу в школах вимагає співпраці всіх зацікавлених сторін – вчителів, батьків та учнів. Важливо критично оцінювати інформацію в інтернеті, розуміти, що віртуальний світ не завжди відображає

реальність, і вчити дітей розвивати навички здорового спілкування і самоідентифікації.

Висновки до розділу 3

Науковці в галузі методики навчання іноземної мови підкреслюють, що використання технологій може створити освітню атмосферу, орієнтовану на учнів, а не на вчителів, і що це призведе до позитивних змін. Вони підкреслюють, що за допомогою комп'ютерних технологій навчання іноземних мов перетворюється на активний простір, наповнений осмисленою роботою, де учні стають центром освітнього процесу.

У підрозділі 3.2. було розроблено завдання на урок англійської мови на тему «Have you been to the capital?» із використанням гаджетів у 6 класі. Наприклад, "Guess the Capital" game: Give the students cards with the names of the countries, and write the capitals on the other cards. Students must find a pair between the country and its capital based on their knowledge. Travel stories: Ask students to share their travel experiences or their plans to visit the capital. For example, "If you have already been to the capital, tell us about your impressions" or "If you are planning a trip to the capital, where would you like to go first?". Let the students prepare presentations about the best places to relax in the capital, or the places they liked the most.

Сьогодні головним завданням освіти є пошук оптимального способу мотивації учнів до навчально-пізнавальної діяльності, формування навичок практичного і творчого застосування отриманих знань, активізація їх розумової діяльності, особливо за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій. До таких інструментів відносяться комп'ютери, ноутбуки, планшети, телефони і т. д. Смартфони можна розглядати як засіб реалізації мобільного навчання. Це є визначальним фактором у створенні рівних умов для доступу до освітніх програм, наукових матеріалів та мобільних додатків. Але для успішного навчання за допомогою гаджетів необхідно навчити учнів

синтезувати і критично оцінювати отриману інформацію, не втрачаючи контакту з аудиторією.

Використання смартфонів у класі як освітнього компонента може бути особливо складним через низьку успішність у предметах, неуважність та систематичне відволікання від потенційних чатів у соціальних мережах та розважальних програм. Тому, перш ніж використовувати технологію мобільного навчання, вчителям необхідно розробити певні правила, яких повинна дотримуватися вся цільова аудиторія. Наприклад, не користуйтеся телефоном без дозволу, використовуйте тільки перевірені додатки, щоб уникнути вірусів, і т. д.

Надмірне використання гаджета, ймовірно, з часом призведе до відповідної зміни функціонування людського організму і сприятиме формуванню різних захворювань нервово-психічної сфери. Запобігання фабінгу в школах вимагає співпраці всіх зацікавлених сторін – вчителів, батьків та учнів. Важливо критично оцінювати інформацію в інтернеті, розуміти, що віртуальний світ не завжди відображає реальність, і вчити дітей розвивати навички здорового спілкування і самоідентифікації.

ВИСНОВКИ

Сучасні системи ІКТ забезпечують глобальний обмін знаннями в режимі реального часу, швидке впровадження нових технологій у бізнес та виробництво й безпосереднє впровадження в освіту. Протягом наступних 10 років технології не тільки радикально і незворотно змінять наш світ, а й сприятимуть трансформації освітнього процесу, забезпечуючи створення гнучкої і адаптивної системи освіти, яка повинна відповідати вимогам цифрової економіки і максимально використовувати потенціал цифрових технологій. Мобільні гаджети сьогодні є неодмінною умовою освітнього процесу, що органічно поєднується з придбанням нових навичок і реальною інтеграцією. У кожного іноземного учня завжди є хоча б один мобільний гаджет – смартфон. До того ж, іноземці вітають мобільне навчання з використанням мобільних гаджетів і позитивно впливають на дисципліну в класі. Цифрові технології – це унікальний інструмент, який сприяє всебічному розвитку учнів і освітніх установ в цілому. Діджиталізація, як методика вивчення іноземної мови у вищому навчальному закладі здійснюється за допомогою курсів іноземних мов, навчання з іноземними носіями мови, дослідницьких клубів з носіями мови, академічної мобільності та дослідницької діяльності, практики, публічних зустрічей, тематичних зустрічей за кордоном, відкритості інформації про освітню діяльність в соціальних мережах. Використання інноваційних інструментів на заняттях створює комфортне навчальне середовище, дозволяючи кожному учню відчувати свої академічні досягнення та інтерес до предмету.

Процес аудіювання можна розділити на три частини. Спочатку здійснюється передбачення щодо того, що буде сказано. Під час прослуховування передбачення або підтверджується, або відхиляється. На останньому етапі прослуховування робиться висновок стосовно висловлювання мовця. Важливо зазначити, що аудіювання – це активний процес, під час якого учень повинен зрозуміти інформацію, сприймати й

аналізувати те, що він чує. Аудіювання потребує гарних когнітивних навичок для розуміння мовлення. Успішність аудіювання залежить, з одного боку, від самого слухача (від ступеня розвитку мовного слуху, пам'яті, від наявності в нього уваги, інтересу і т.п.), та, з іншого боку, від умов сприймання (темпоральної характеристики, кількості й форми повідомлення, тривалості звучання) і, на останок, від лінгвістичних особливостей – мовних і структурно-композиційних складностей мовних повідомлень і їх відповідності мовному досвіду і знанням учнів.

Читання – це рецептивний вид мовленнєвої діяльності, спрямований на сприйняття і розуміння письмового тексту. Читання є складовою частиною комунікативної діяльності людини, оскільки забезпечує письмову форму спілкування. Використання фільмів і відеозаписів іноземною мовою дозволяє учням покращити свої навички аудіювання в невимушеній обстановці, що підвищить мотивацію до вивчення іноземної мови. Для більшої мотивації в процесі розвитку навичок письма англійською мовою навчання учнів немовних спеціальностей має бути спрямоване на практичне застосування іноземних мов у майбутній діяльності. Варто застосовувати завдання, які показують реальні ситуації, з якими учні дійсно можуть зіткнутися в житті. Більше того, для покращення мови і розуміння можна використовувати письмові інтерактивні вправи, рольові ігри, дискусії або діалоги.

Говоріння – основний вид мовленнєвої діяльності і одне з найважливіших форм реалізації мови як засобу комунікації. Воно має звукову форму, сприймається органом слуху і призначене для передачі усного повідомлення від мовця до слухача.

Вчені підкреслюють, що використання технологій може створити освітню атмосферу, орієнтовану на учнів, а не на вчителів, і, що це призводить до позитивних змін. Вони підкреслюють, що за допомогою комп'ютерних технологій навчання іноземних мов перетворюється на активний простір, наповнений осмисленою роботою, де учні стають центром освітнього процесу. Використання комп'ютерних технологій свідчить про високий рівень цифрової

грамотності як вчителів, так і учнів. Активне використання цифрових технологій при навчанні іноземних мов забезпечує доступ до великого обсягу реальної інформації, впливає на всі канали сприйняття за рахунок використання мультимедійних технологій (тексту, графіки, звуку, анімації, відео) і підвищує мотивацію освітнього процесу.

Сьогодні головним завданням освіти є пошук оптимального способу мотивації учнів до навчально-пізнавальної діяльності, формування навичок практичного і творчого застосування отриманих знань, активізація їх розумової діяльності, особливо за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій. До таких інструментів відносяться комп'ютери, ноутбуки, планшети, телефони і т. д. Смартфони можна розглядати як засіб реалізації мобільного навчання. Це є визначальним фактором у створенні рівних умов для доступу до освітніх програм, наукових матеріалів та мобільних додатків. Але для успішного навчання за допомогою гаджетів необхідно навчити учнів синтезувати і критично оцінювати отриману інформацію, не втрачаючи контакту з аудиторією. Використання смартфонів у класі як освітнього компонента може бути особливо складним через низьку успішність у предметах, неуважність та систематичне відволікання від потенційних чатів у соціальних мережах та розважальних програм. Гаджетозалежність – це стан людини, при якому електронні пристрої стають предметом культу, без якого людина відчуває себе неповноцінною. Надмірне використання гаджета, ймовірно, з часом призведе до відповідної зміни функціонування людського організму і сприятиме формуванню різних захворювань нервово-психічної сфери. Проблема гаджетозалежності – насамперед це соціально-психологічна проблема, яка вимагає особливої уваги з боку фахівців в області психології. Запобігання фобінгу в школах вимагає співпраці всіх зацікавлених сторін – вчителів, батьків та учнів. Важливо критично оцінювати інформацію в інтернеті, розуміти, що віртуальний світ не завжди відображає реальність, і вчити дітей розвивати навички здорового спілкування і самоідентифікації.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андрієвська В. М., Білоусова Л. І. Інноваційні застосування ІКТ в освітній практиці початкової школи: навчально-методичний посібник. Х.: ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2018. 82 с.
2. Андрієвська В. М. Інформаційно-комунікаційні технології у професійній діяльності майбутніх учителів. Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова: зб. наук. праць. Серія: № 2 «Комп'ютерно-орієнтовані системи навчання». Київ : НПУ імені М.П. Драгоманова, 2016. № 18 (25). С. 153–157.
3. Андрієвська В. М., Олефіренко Н. В. Інформаційні технології у початковій школі: навчальний посібник для студентів факультету початкового навчання. Х.: ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2011. 90 с.
4. Антонова О. Є., Маслак Л. П. Європейський вимір компетентнісного підходу та його концептуальні засади // Професійна педагогічна освіта: компетентнісний підхід: монографія / за ред. О. А. Дубасенюк. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2011. с. 81–109.
5. Асєєва Ю. О. Проблемні питання класифікації кібер-адикцій. Психологія і особистість. 2020. № 2 (18). С. 23–39.
6. Богиня Л. В. Навчання читання як виду мовленнєвої діяльності іноземних студентів на підготовчому відділенні. URL: http://repository.pdmu.edu.ua/bitstream/123456789/9878/1/Bohynia_Navchannia_chytannia_iak_vydu.pdf
7. Бойко Я. В. Цифрові технології та їх застосування під час вивчення англійської мови в середній школі. Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету. Вип. 3, 2019. С. 13–23.
8. Бугайчу К. Л. Змішане навчання: теоретичний аналіз та стратегія впровадження в освітній процес вищих навчальних закладів. Інформація 2006. Том 54. №4 С. 1–18.
9. Вашуленко О. В. Мовленнєва складова у структурі читацької компетентності молодшого школяра. Початкова школа. 2011. № 12. 22 с.

10. Ващило О. В. Особливості формування комунікативної компетенції в говорінні студентів магістратури технічних спеціальностей. Наукові записки НДУ ім. Гоголя. Серія «Психолого-педагогічні науки». № 5. 2015. С. 123–128.
11. Власюк І. В. Мобільний телефон – невід’ємна новітня технологія навчання на заняттях іноземної мови. Молодий вчений. 2018. № 7 (59). С. 60–63.
12. Войскунський А. Е. Актуальні проблеми психології залежності від Інтернету. Психологічний журнал. 2004. № 1. С. 91–102.
13. Гончарова Н. О., Сіпій В. В. Діджиталізація освітнього простору закладів загальної середньої освіти. Цифрова компетентність вчителя. Збірник матеріалів всеукраїнської конференції, 2019. С. 94–96.
14. Грушковська О. Віртуальна реальність у контексті сучасного соціуму. Теоретичні положення соціологічних розвідок. 2018. №2. С.11–15.
15. Гурова О. М. Психологічна профілактика кіберзалежності в учнівської молоді. Психологічні технології взаємодії суб’єктів освітнього простору: методичні рекомендації. К.: Видавничий Дім «Слово», 2020. С. 39–43.
16. Єльнікова О.В. Інтерактивні методи навчання, їх місце у класифікації педагогічних інновацій / О. Єльнікова // Імідж сучасного педагога. – 2001. – № 3–4 (14–15). – С. 71 – 74.
17. Ільченко О. М, Левицький А. Е., Журавльова Л. П. Розвиток професійно-методичної компетентності майбутнього вчителя іноземної мови: проблемні завдання: навчальний посібник. Житомир: Вид-во ЖДУ імені І. Франка, 2010. 221 с.
18. Інформаційні технології у процесі вивчення англійської мови. Освітній проект «На Урок» для вчителів. URL: <https://naurok.com.ua/informaciyni-tehnologi-u-procesi-vivchennya-angliysko-movi-394578.html>

19. Ключко Т. В. Технології формування аудитивних навичок у іноземних студентів. Міжнародний науковий журнал «Грааль науки». 2021. С. 231–235.
20. Колеснікова І. В. Цифровізація освітнього процесу в закладі післядипломної педагогічної освіти. Науковий часопис Нац. пед. ун-т імені М.П. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи. 2020. Випуск 78. С. 117–120.
21. Кончіч В. В Навички говоріння і основні передумови їх успішного формування. URL: <https://klasnaocinka.com.ua/ru/article/navichkigovorinnya-i-osnovni-peredumovi-yikh-usp.html>.
22. Корж О. Ю., Захаржевська А. А. Особливості навчання іноземної мови за професійним спрямуванням студентів немовних спеціальностей. Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Філологічні науки. 7 (345). 2021. С. 206–215.
23. Кот Н. Психологічний аналіз прояву фабінгу сучасної молоді. Львівський державний університет внутрішніх справ. 2022.<http://surl.li/hjwuz>.
24. Ляшенко О. І. Компетентність як об'єкт оцінювання навальних досягнень учнів. Збірник наукових праць Кам'янець Подільського національного університету ім. Івана Огієнка. Серія: Педагогічна. 2014. Вип. 20. с. 36–39.
25. Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах: підручник. Вид. 2-е, випр. і перероб. / кол. авторів під керівн. С. Ю. Ніколаєвої. К.: Ленвіт, 2002. 238 с.
26. Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах: підручник / кол. авторів під керівн. С. Ю. Ніколаєвої. К.: Ленвіт, 1999. 320 с.
27. Методика навчання іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах: підручник / Л. С. Панова, І. Ф. Андрійко, С. В. Тезікова та ін. К.: ВЦ «Академія», 2010. 238 с.

28. Методика формування іншомовної компетентності в аудіюванні. Іноземні мови. № 2/2012 (70). Київський національний лінгвістичний університет. 2012. URL: https://www.google.com.ua/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=11&cad=rja&uact=8&ved=0ahUKEwj58q3CjtLXAhUpYpoKHeQkBLs4ChAWCCUwAA&url=http%3A%2F%2Fwww.irbis-nbu.gov.ua%2Fcgibin%2Firbis_nbu%2Fcgiirbis_64.exe%3FC21COM%3D2%26I21DBN%3DUJRN%26P21DBN%3DUJRN%26IMAGE_FILE_DOWNLOAD%3D1%26Image_file_name%3DPDF%2Fim_2012_2_5.pdf&usg=AOvVaw2Ap0ro9wiKCI0-1KW5KsSJ.
29. Омеляненко Г. А. Інформаційно-навчальне середовище: дидактичний аспект. URL: <http://intkonf.org/omelyanenko-ga-informatsiyno-navchalne-seredovischedidaktichniy-aspekt>.
30. Програми середньої загальноосвітньої школи. 1–4 класи / гол. ред. Лук'янець А. К.: початкова школа. 2007. 432 с.
31. Рослик Л. Активність учнів на уроках – ключовий чинник успіху навчання. URL: <https://naurok.com.ua/aktivnist-uchniv-na-urokah-klyuchoviy-chinnik-uspihu-navchannya129711.html>.
32. Сергійчук Н. М. Фабінг норма або загроза для відносин? The Point. 27.05.2020. URL: <https://thepoint.rabota.ua/fabinh-norma-abo-zahroza-dlyav-idnosyn/>
33. Соломаха А. В. Підготовка майбутніх педагогів до діджиталізації в ранньому навчанні іноземних мов. Open educational e-environment of modern University. 2021. №10, с. 203–215.
34. Формування літературної компетентності учнів початкових класів. URL: <https://ukped.com/rozrobky-urokiv/ukrainska-mova-ta-literatura/6784-osnovni-ponyattyakompetentsiya-kompetentnist.html>.
35. Холод І. В. Методика викладання англійської мови: навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Умань: Візаві, 2018. 165 с.

36. Черненко А. В. Цифрові технології у процесі навчання майбутніх учителів іноземних мов. Збірник наукових праць «Педагогіка та психологія». Харків, 2019. Вип. 61. С. 193–200.
37. Шапран Л. Ю. Дидактичні можливості використання автоматизованих навчальних курсів вивчення іноземних мов. К.:НУХТ, 2006. с. 98–101.
38. Юденкова О. Формування інформаційно-цифрової компетентності у здобувачів освіти в контексті діджиталізації професійної освіти. Інформаційно-ресурсне забезпечення освітнього процесу в умовах діджиталізації суспільства: тези доп. міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 10 листопада 2022 р.). Київ, 2022. 585–588 с.
39. Barret H. Researching and evaluating digital storytelling as a deep learning tool. Reflect round table. 2005. URL: <https://electronicportfolios.com/portfolios/SITESTorytelling2006.pdf>.
40. Becker H. J. Findings from the teaching, learning, and computing survey: Is Larry Cuban right? Education Policy Analysis Archives. 2000. № 8(51).
41. Bull S., Ma Y. Raising learner awareness of language learning strategies in situations of limited recourses. Interactive Learning Environments. 2001. № 9(2). P. 171–200.
42. Effects on Teaching Listening Skills Through Videos to Advanced Students from the Foreign Language Department at the University of El Salvador During the First Semester 2010 // University Campus, El Savador, Central America. 2010. URL: <http://ri.ues.edu.sv/3070/1/Effects%20teaching%20%20Listening%20Skills%20T.pdf>.
43. European Commission. Digital literacy policies. Digital Agenda for Europe. 2012. 42 p. URL : <http://ec.europa.eu/digital-agenda>.
44. Grabe W., Stoller, F. Teaching and researching reading. New York: Pearson Education, 2011. 291 p.

45. Pun M. The use of multimedia technology in English language teaching: a global perspective. *Crossing the Border: International Journal of Interdisciplinary Studies*. 2014. № 1(1). P. 29–38.

46. Robin B. The educational uses of digital storytelling. *Proceedings of the Society for Information Technology and Teacher Education International Conference*. Chesapeake, VA: AACE, 2006. P. 709–716.

47. Shakarami A., Khajehei H., Hajhashemi K. (2014). Tech-Assisted Language Learning Tasks in an EFL Setting: Use of Hand phone Recording Feature. *International Journal of Applied Linguistics & English Literature*. Vol. 3 No. 5. 100-104.

48. Trucano M. Information and communication technologies. *Strengthening Education Quality in East Asia: System Assessment and Benchmarking for Education Results*. H. A. Petrinos (Ed.). SABER/UNESCO/The World Bank, 2012. URL : [http://doc.iiep.unesco.org/cgi-bin/wwwi32.exe/%5Bin=epidoc1.in%5D/?t2000=031000/\(100\)](http://doc.iiep.unesco.org/cgi-bin/wwwi32.exe/%5Bin=epidoc1.in%5D/?t2000=031000/(100)).

49. Using podcasts in developing foreign language listening skills. 2016. URL: http://visnyk.chnpu.edu.ua/?wpfb_dl=2956.

50. Xiaohua Zhu. «Study on the influence of voice on listening comprehension», 2011. *Proceedings of the 3rd International Conference on Communication Software and Networks*, 2011, p. 749–753.